

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 19.12.2002
COM(2002) 751 τελικό

2002/0303 (COD)

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

**για την έγκριση πολυετούς προγράμματος (2004-2006) για την αποτελεσματική
ενσωμάτωση των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας (ΤΠΕ) στα
ευρωπαϊκά συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης (πρόγραμμα ηλεκτρονικής
μάθησης)**

(υποβληθείσα από την Επιτροπή)

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Την τελευταία δεκαετία η διάδοση του Διαδικτύου (Internet) είχε ως αποτέλεσμα μία άνευ προηγουμένου πρόσβαση σε μεγάλο πλούτο πληροφοριών και πόρων.

Η πλήρης ανάπτυξη των δυνατοτήτων του Διαδικτύου για τη βελτίωση αφενός της πρόσβασης στην εκπαίδευση και κατάρτιση, και αφετέρου της ποιότητας της μάθησης είναι καθοριστικής σημασίας για την οικοδόμηση της ευρωπαϊκής κοινωνίας της γνώσης. Όχι μόνο η εκπαίδευση, αλλά και η κοινωνική συνοχή και η ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης εξαρτώνται ολοένα και περισσότερο από την ικανότητα της τελευταίας να προσαρμόσει τα συστήματα της εκπαίδευσης και κατάρτισης ώστε να αξιοποιήσει τις δυνατότητες του Διαδικτύου.

Στο σχέδιο δράσης για την ηλεκτρονική μάθηση (eLearning)¹, η τελευταία ορίζεται ως «η χρήση των νέων τεχνολογιών πολυμέσων και του Internet, για τη βελτίωση της ποιότητας της μάθησης με διευκόλυνση της πρόσβασης σε πόρους και υπηρεσίες, καθώς και των ανταλλαγών και της εξ αποστάσεως συνεργασίας». Ωστόσο, ο όρος «ηλεκτρονική μάθηση» παραπέμπει πλέον σε ένα όραμα, στο οποίο η μάθηση μέσω των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας (ΤΠΕ) αποτελεί αναπόσπαστο στοιχείο των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης. Στο όραμα αυτό, η ικανότητα χρήσης των ΤΠΕ συνιστά μία νέα μορφή βασικής μόρφωσης – τη λεγόμενη «ψηφιακή μόρφωση». Με τον τρόπο αυτό, η ψηφιακή μόρφωση καθίσταται τόσο σημαντική όσο ήταν η «κλασική» μόρφωση της ανάγνωσης, της γραφής και της αριθμητικής πριν από ένα αιώνα: χωρίς αυτή, οι πολίτες δεν μπορούν να συμμετέχουν πλήρως στην κοινωνία ή να αποκτήσουν τις δεξιότητες και τις γνώσεις που απαιτούνται στον 21ο αιώνα.

Αναγνωρίζοντας την πραγματικότητα αυτή, τα Ευρωπαϊκά Συμβούλια της Λισσαβώνας, της Στοκχόλμης και της Βαρκελώνης² ζήτησαν τη συνεχή ανάληψη δράσης σε επίπεδο κρατών μελών και Κοινότητας με στόχο την ενσωμάτωση των ΤΠΕ στα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης, λαμβάνοντας πλήρως υπόψη την αναγκαιότητα διασφάλισης κοινωνικής συνοχής.

2. Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΕΕ ΓΙΑ ΤΙΣ ΤΠΕ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

Τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της Λισσαβώνας αποτελούν σημείο καμπής για την ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της εκπαίδευσης και κατάρτισης. Πράγματι, τοποθετούν με έμφαση την εκπαίδευση και κατάρτιση στην κορυφή του πολιτικού προγράμματος της ΕΕ, ζητούν την προσαρμογή των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης στην κοινωνία της γνώσης και, ειδικότερα, ζητούν την αποτελεσματική ενσωμάτωση των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας. Τα επακόλουθα εαρινά Συμβούλια της Στοκχόλμης, το 2001, και της Βαρκελώνης, το 2002, ανέπτυξαν περαιτέρω τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της Λισσαβώνας και επιβεβαίωσαν τη σημασία της βελτίωσης και της αποτελεσματικής χρήσης των ΤΠΕ για την ευρωπαϊκή κοινωνία της γνώσης.

---

¹ COM (2001) 172 τελικό

² Λισσαβόνα CS(2000)6557, Στοκχόλμη CS(2001)7001, Βαρκελώνη CS(2002)6856-1

Τα σχέδια δράσης eEurope2002³ και eEurope2005⁴ που εγκρίθηκαν από τα προαναφερθέντα Συμβούλια χαρακτηρίζουν την ηλεκτρονική μάθηση ως κορυφαία προτεραιότητα και θέτουν φιλόδοξους στόχους για τις υποδομές, τον εξοπλισμό και τη βασική κατάρτιση, απαραίτητες προϋποθέσεις για την ενσωμάτωσή της. Η πρωτοβουλία για την ηλεκτρονική μάθηση⁵ αναπτύσσει περαιτέρω τους στόχους αυτούς, από εκπαιδευτική άποψη, δίνοντας έμφαση στην αναγκαιότητα καινοτόμων παιδαγωγικών προσεγγίσεων και φιλόδοξων στόχων όσον αφορά την ποιότητα της μάθησης και την εύκολη πρόσβαση σε πόρους και υπηρεσίες ηλεκτρονικής μάθησης. Τονίζει επίσης την αναγκαιότητα άρσης άλλων διαρθρωτικών εμποδίων στην καινοτομία, όπως οργανωτικά και νομικά εμπόδια, και στον τρόπο αξιολόγησης και πιστοποίησης των γνώσεων και των ικανοτήτων.

Το Συμβούλιο Υπουργών στήριξε την πρωτοβουλία για την ηλεκτρονική μάθηση και τόνισε τη σημασία των ΤΠΕ για την εκπαίδευση και κατάρτιση στο ψήφισμά του σχετικά με την πρωτοβουλία «Ηλεκτρονική μάθηση» της 13ης Ιουλίου 2001⁶, ενθαρρύνοντας τα κράτη μέλη «να συνεχίσουν τις προσπάθειές τους για αποτελεσματική ενσωμάτωση των ΤΠΕ στα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης». Είχε προηγηθεί η έκθεση του Συμβουλίου Παιδείας, με θέμα «Οι συγκεκριμένοι μελλοντικοί στόχοι των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης»⁷, στην οποία υπογραμμίζεται η σημασία των ΤΠΕ στα σύγχρονα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης, επιβεβαιώνοντας ότι οι ΤΠΕ είναι «πολύ σημαντικές στα ανοικτά πλαίσια μάθησης και στη διδασκαλία μέσω υπολογιστών».

Ιδιαίτερη προσοχή δίδεται στην καταπολέμηση του ψηφιακού χάσματος. Στο πλαίσιο της διαδικασίας του Λουξεμβούργου, το Συμβούλιο κάλεσε τα κράτη μέλη να επιδιώκουν «την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής μάθησης (e-learning) για όλους τους πολίτες»⁸, στο δε ψήφισμά του της 18ης Οκτωβρίου 2001⁹ ενθάρρυνε τα κράτη μέλη να λάβουν μέτρα στον τομέα της ηλεκτρονικής μάθησης με στόχο την πλήρη συμμετοχή των μειονεκτούντων ατόμων στην κοινωνία της γνώσης. Τα ετήσια εθνικά σχέδια δράσης για την απασχόληση αναφέρονται στη χρήση των ΤΠΕ για τη βελτίωση της απασχολησιμότητας και της ευελιξίας και για την εξυπηρέτηση των ειδικών αναγκών των μειονεκτουσών ομάδων και των «ομάδων κινδύνου». Μεγάλο μέρος από τους πόρους των διαρθρωτικών ταμείων διατίθεται για τον σκοπό αυτό.

Οι προσπάθειες αυτές έχουν ενθαρρυντικά αποτελέσματα. Από τις συγκριτικές αξιολογήσεις της πρωτοβουλίας eEurope «Η ευρωπαϊκή νεολαία στην ψηφιακή εποχή»¹⁰ για το 2001 και το 2002 προκύπτει ότι οι αρχικοί στόχοι της πρωτοβουλίας eEurope για τη σύνδεση όλων των σχολείων με το Διαδίκτυο και την κατάρτιση επαρκούς αριθμού εκπαιδευτικών έχουν επιτευχθεί. Επομένως, το ενδιαφέρον μας πρέπει να στραφεί στην εξασφάλιση καλύτερου πλαισίου για την ηλεκτρονική μάθηση, στην ενσωμάτωση των ΤΠΕ στα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης και στη βελτίωση της ποιότητας των τηλεπικοινωνιακών υποδομών (ευρυζωνική επικοινωνία).

---

³ eEurope 2002 COM (2000)783

⁴ eEurope 2005 COM (2002)263 τελικό

⁵ COM (2000) 318 τελικό

⁶ Ψήφισμα του Συμβουλίου σχετικά με την πρωτοβουλία «Ηλεκτρονική μάθηση»: ΕΕ C204, 20.7.2001, σ. 6-7

⁷ COM(2001)59 τελικό

⁸ COM(2001)669 τελικό «Τροποποιημένη πρόταση απόφασης του Συμβουλίου σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές της πολιτικής των κρατών μελών για την απασχόληση το 2002»

⁹ ΕΕ C292 της 18/10/2001, σ. 06-08

¹⁰ SEC(2001)1583

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο υποστήριξε την πρωτοβουλία για την ηλεκτρονική μάθηση στην έκθεση σχετικά με τις ανακοινώσεις της Επιτροπής: *eLearning - Να σκεφτούμε την εκπαίδευση του αύριο*¹¹, και πρότεινε επιπλέον ένα νέο δημοσιονομικό κονδύλιο για τη διερεύνηση των δυνατοτήτων καινοτόμου ευρωπαϊκής δράσης στον τομέα αυτό. Την τελευταία διετία, τα κονδύλια αυτά χρησιμοποιήθηκαν για τη δρομολόγηση αρκετών στρατηγικών σχεδίων και μελετών. Τα μέχρι σήμερα αποτελέσματα δείχνουν ότι ο αντίκτυπος των κοινοτικών ενεργειών είναι θετικός, και ως εκ τούτου το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο επανάλαβε το αίτημά του για τη δρομολόγηση ειδικού προγράμματος ηλεκτρονικής μάθησης.

Οι πρόσφατες δραστηριότητες αξιοποιούν παλαιότερες επιτυχίες. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ξεκίνησε πρωτοποριακές ενέργειες για τη χρήση των νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση πριν από αρκετό καιρό και οι γενικοί στόχοι της ευρωπαϊκής συνεργασίας στον τομέα αυτό περιέχονταν ήδη στα ψηφίσματα¹² του Συμβουλίου του 1983 σχετικά με τη λήψη μέτρων για την εισαγωγή των νέων τεχνολογιών της πληροφορίας στην εκπαίδευση.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υποστήριξε επίσης τη χρήση των νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση στο πλαίσιο των διαδοχικών προγραμμάτων-πλαισίων για την έρευνα, με πρώτο το πρόγραμμα DELTA¹³. Στο πλαίσιο του Προγράμματος τεχνολογιών της κοινωνίας της πληροφορίας, εκτελέστηκαν πολλά δοκιμαστικά σχέδια στους τομείς των *ευέλκτων πανεπιστημίων, της μάθησης στον χώρο εργασίας και του σχολείου του αύριο*. Στο πλαίσιο της μακροπρόθεσμης έρευνας, ιδιαίτερες προσπάθειες καταβάλλονται για τη δημιουργία *πειραματικών σχολείων*.

Το ψήφισμα του Συμβουλίου Παιδείας του 1996 σχετικά με τα εκπαιδευτικά πολυμέσα¹⁴ ζητούσε, για πρώτη φορά, την υιοθέτηση ολοκληρωμένης προσέγγισης για όλα τα συναφή προγράμματα.

Επιπλέον, τα κύρια προγράμματα της ΕΕ για την εκπαίδευση και κατάρτιση, ΣΩΚΡΑΤΗΣ¹⁵ και Leonardo da Vinci¹⁶, τα οποία βρίσκονται ήδη στη δεύτερη γενεά, λαμβάνουν πλήρως υπόψη τις νέες τεχνολογίες. Το πρόγραμμα ΣΩΚΡΑΤΗΣ διαθέτει ειδική δράση, τη Minerva, για την ανοικτή και εξ αποστάσεως εκπαίδευση (ΑΕΕ) και την εκπαιδευτική χρήση των ΤΠΕ, η οποία επέδρασε αποφασιστικά στη δημιουργία και στη δυνατότητα καλής διασύνδεσης ευρωπαϊκών δικτύων για συνεργασία σε κάθε εκπαιδευτικό επίπεδο. Οι δράσεις του ΣΩΚΡΑΤΗΣ Erasmus και Comenius, για την τριτοβάθμια και τη σχολική εκπαίδευση αντίστοιχα, κάνουν εκτενή χρήση των νέων τεχνολογιών. Στη νέα δράση του ΣΩΚΡΑΤΗΣ Grundtvig, για την εκπαίδευση ενηλίκων και τη διά βίου μάθηση, οι νέες τεχνολογίες θεωρούνται καθημερινό εργαλείο. Το Leonardo da Vinci, ειδικότερα, είναι ένα πρόγραμμα προσανατολισμένο στην καινοτομία, και παρήγαγε ένα συνεχώς αυξανόμενο αριθμό προϊόντων, υπηρεσιών και δικτύων για τη βελτίωση της κατάρτισης σε κάθε επίπεδο και για τη διά βίου μάθηση.

Σε εθνικό επίπεδο, τα περισσότερα κράτη μέλη διαθέτουν προγράμματα δράσης για την ενθάρρυνση της χρήσης των ΤΠΕ στην εκπαίδευση και κατάρτιση, τα οποία περιλαμβάνουν συχνά άμεση στήριξη για τοπικούς πειραματισμούς σε όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης και κατάρτισης, ιδίως δε για την κατάρτιση των εκπαιδευτικών και των εκπαιδευτών. Υπάρχει

---

¹¹ A5-152/2001

¹² CS(1983)7469

¹³ DELTA – ESPRIT· COM(1987)359 τελικό

¹⁴ COM(1996)120 τελικό

¹⁵ COM(1994)502 τελικό

¹⁶ COM(1994)215 τελικό

πληθώρα εμπειριών, οι οποίες σε ορισμένες περιπτώσεις φτάνουν ήδη την τρίτη ή τέταρτη «γενεά» εγγράφων πολιτικής, βασίζονται στις αξιολογήσεις προηγούμενων προσπαθειών και περιλαμβάνουν ευρείες διαβουλεύσεις με εκπαιδευτικούς. Σε όλα τα κράτη μέλη θεωρείται απαραίτητη η επεξεργασία ειδικών πολιτικών για την ενσωμάτωση των ΤΠΕ στα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας για την ηλεκτρονική μάθηση, έχει ξεκινήσει στενή συνεργασία με κράτη μέλη σε διάφορους τομείς, όπως η εκπαίδευση των εκπαιδευτικών, οι επιστημονικές σπουδές, τα νέα περιβάλλοντα μάθησης, τα εικονικά πανεπιστήμια. Η συνεργασία αυτή πρέπει να συνεχιστεί στο πλαίσιο του νέου προγράμματος για την ηλεκτρονική μάθηση, με στόχο την κοινή ανάλυση και αξιοποίηση των εμπειριών και τον προσδιορισμό ορθών πρακτικών και διαφορετικών προσεγγίσεων σε ζητήματα κοινού ενδιαφέροντος.

3. ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ

3.1. Εκσυγχρονισμός των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης της Ευρώπης

3.1.1. Τριτοβάθμια εκπαίδευση

Τα πανεπιστήμια και τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι καθοριστικοί παράγοντες για την παραγωγή και τη διάδοση των γνώσεων, την ανάπτυξη κοινωνικής, παιδαγωγικής και τεχνολογικής έρευνας, την κατάρτιση εκπαιδευτικών και εκπαιδευτών και τη συνεχή επαγγελματική ανάπτυξη, που αποτελεί χαρακτηριστικό της κοινωνίας της γνώσης. Χρησιμοποιούν ολοένα και περισσότερο την ηλεκτρονική μάθηση ως πηγή προστιθέμενης αξίας για τους σπουδαστές τους, και για την παροχή ευέλικτης εικονικής εκπαίδευσης, εντός και εκτός των εγκαταστάσεών τους, μέσω πόρων βασισμένων στον Παγκόσμιο Ιστό. Προκειμένου να ανταποκριθούν στις μεταβολές της αγοράς εκπαίδευσης και στις προκλήσεις του παγκόσμιου ανταγωνισμού, ορισμένα πανεπιστήμια συνάπτουν στρατηγικές εταιρικές σχέσεις και υιοθετούν νέα επιχειρηματικά πρότυπα. Παρόλα αυτά, περισσότερο επιτυχημένοι φορείς θεωρούνται προς το παρόν τα αναγνωρισμένα και φημισμένα ιδρύματα παρά οι νέες παγκόσμιες επιχειρήσεις, οι οποίες γενικά δεν κατάφεραν να αναπτύξουν βιώσιμα επιχειρηματικά πρότυπα ή να διατηρήσουν υψηλά πρότυπα εκπαίδευσης. Η ηλεκτρονική μάθηση αποδεικνύεται σημαντική εξέλιξη μάλλον παρά επανάσταση.

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, η συνεργασία μεταξύ πανεπιστημίων είναι ελπιδοφόρος. Περισσότερα από 700 ευρωπαϊκά πανεπιστήμια συμμετέχουν σε σχέδια συνεργασίας μεγάλης κλίμακας καθώς και στον διεξοδικό προβληματισμό σχετικά με την οργάνωση των πανεπιστημίων και τις παιδαγωγικές απαιτήσεις που πρέπει να ενσωματωθούν στη χρήση των νέων εκπαιδευτικών προσεγγίσεων και προτύπων. Σε ορισμένες περιπτώσεις, ο ανταγωνισμός μπορεί να έρχεται σε αντίθεση με την πολιτική βούληση για συνεργασία, αλλά δημιουργεί νέες ευκαιρίες χρηματοδότησης και έρευνας για τα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια.

Τα δοκιμαστικά πειράματα στον τομέα της ηλεκτρονικής μάθησης (ανοικτή και εξ αποστάσεως εκπαίδευση, εικονικοί εκπαιδευτικοί χώροι, εικονικά πανεπιστήμια, εικονική κινητικότητα) αποτέλεσαν επίσης αφορμή για επανεξέταση της οργάνωσης των πανεπιστημίων, των προγραμμάτων σπουδών ή της ευρωπαϊκής στρατηγικής, για αξιολόγηση του αντικτύπου των ΤΠΕ όσον αφορά την αλληλεπίδραση εκπαιδευτικών και σπουδαστών, για εξέταση του ανοίγματος των πανεπιστημίων σε νέα ακροατήρια, και για ανταπόκριση στις απαιτήσεις της συνεχούς επαγγελματικής ανάπτυξης και της διά βίου μάθησης. Άλλα δοκιμαστικά σχέδια τόνισαν τις δυνατότητες των υπηρεσιών ηλεκτρονικής μάθησης υψηλού

επιπέδου, για πελάτες επαγγελματίες ή επιχειρήσεις, ως νέας πηγής εσόδων για τα πανεπιστήμια.

Στον τομέα της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, οι εκπρόσωποι 10 δικτύων, όπως η Ευρωπαϊκή Ένωση Πανεπιστημίων που παρέχουν Διδασκαλία εξ Αποστάσεως (EADTU) ή η Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία για την Εκπαίδευση των Τέκνων των Διακινούμενων Εργαζόμενων (EFECOT), σχημάτισαν την «Επιτροπή σύνδεσης των ευρωπαϊκών δικτύων ανοικτής και εξ αποστάσεως εκπαίδευσης»¹⁷. Η Ευρωπαϊκή Ένωση Πανεπιστημίων, στην οποία συμμετέχουν περισσότερα από 500 πανεπιστήμια, είναι μόνιμος παρατηρητής στη «Επιτροπή σύνδεσης».

Στο πλαίσιο της προετοιμασίας του παρόντος προγράμματος ηλεκτρονικής μάθησης, συστάθηκε ομάδα εργασίας ηλεκτρονικής μάθησης, αποτελούμενη από εκπροσώπους των παραδοσιακών πανεπιστημίων και των πανεπιστημίων που παρέχουν διδασκαλία εξ αποστάσεως. Οι συμμετέχοντες κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι το νέο πρόγραμμα ηλεκτρονικής μάθησης θα συμβάλει στη διασάφηση των λόγων και των τρόπων χρήσης των ΤΠΕ στην εκπαίδευση και ότι πρέπει να δοθεί έμφαση σε καινοτόμους εκπαιδευτικές μεθόδους και περιβάλλοντα. Οι εικονικοί εκπαιδευτικοί χώροι και οι πόροι που βασίζονται στον Παγκόσμιο Ιστό μπορούν να προσελκύσουν νέους σπουδαστές και να ικανοποιήσουν εκπαιδευτικές απαιτήσεις, οι οποίες δεν καλύπτονταν επαρκώς. Οι συμμετέχοντες συνέστησαν την περαιτέρω διερεύνηση της υπάρχουσας εμπειρίας των ευρωπαϊκών πανεπιστημίων, τη βελτίωση της εποπτείας και την αξιοποίηση του ήδη υπάρχοντος υλικού. Τα διάφορα σενάρια για εικονικά πανεπιστήμια πρέπει να τύχουν διεξοδικότερης ανάλυσης, με στόχο την πιθανή μεταφορά τους σε όλη την Ευρώπη.

3.1.2. Σχολική εκπαίδευση

Στη σχολική εκπαίδευση παρατηρείται μεγαλύτερη έμφαση στην ποιότητα των προϊόντων και των υπηρεσιών της ηλεκτρονικής μάθησης και στο παιδαγωγικό πλαίσιο της χρήσης τους. Τα προβλήματα διασύνδεσης και υποδομής έχουν ξεπεραστεί. Εξετάζονται πλέον ζητήματα που συνδέονται με το περιεχόμενο, την κατάρτιση των εκπαιδευτικών και τις οργανωτικές συνέπειες, συμπεριλαμβανομένων των νέων κοινωνικών αλληλεπιδράσεων εντός και εκτός των σχολείων.

Όσον αφορά την κατάρτιση των εκπαιδευτικών και τη διαχείριση των σχολείων, η τάση σήμερα είναι να δίδεται λιγότερη έμφαση στην «ηλεκτρονική» παράμετρο της ηλεκτρονικής μάθησης και περισσότερη έμφαση στην ίδια τη μάθηση. Η επιτυχημένη χρήση του νέου περιεχόμενου και των νέων υπηρεσιών εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την ποιότητα της διδασκαλίας και από την προσήλωση των εκπαιδευτικών. Όταν παρέχεται περισσότερο προηγμένη κατάρτιση, οι εκπαιδευτικοί βρίσκουν υποστήριξη ώστε να συνεργάζονται στενότερα, να σχεδιάζουν εκπαιδευτικούς πόρους, να αξιολογούν τη διδασκαλία τους και να χρησιμοποιούν την τεχνολογία ως μέσο για τη βελτίωση της προσέγγισής τους όσον αφορά τη μάθηση και τη διδασκαλία. Από την άποψη αυτή, η θεωρία της διδασκαλίας είναι πολύ σημαντική και είναι απαραίτητο να καταβληθούν ιδιαίτερες προσπάθειες για την κατανόηση των παραγόντων επιτυχίας της *ορθής πρακτικής*.

Ελπιδοφόρος είναι επίσης η ευρωπαϊκή συνεργασία μεταξύ σχολείων. Περισσότερα από 5.000 σχολεία συμμετείχαν άμεσα ή έμμεσα σε ενέργειες υποστηριζόμενες από ευρωπαϊκά προγράμματα εκπαίδευσης. Τα περισσότερα δοκιμαστικά πειράματα δείχνουν ότι η

---

¹⁷ Ιστοχώρος και σύνδεσμοι για τους 13 οργανισμούς, στους οποίους συμμετέχουν τα περισσότερα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια: <http://www.odl-liaison.org>

καινοτομία είναι απόρροια της αλληλεπίδρασης μεταξύ τριών ομάδων παραμέτρων: χρήση ΤΠΕ, προσεγγίσεις μάθησης και ειδικά παιδαγωγικά πλαίσια. Επομένως, δημιουργούνται ερωτήματα, για παράδειγμα, σχετικά με την τρέχουσα οργάνωση του χώρου μάθησης και του χρόνου στο σχολείο.

Από τους ελπιδοφόρους τομείς συνεργασίας, αξίζει να αναφερθεί η δημιουργία και ανάπτυξη του EUN-European Schoolnet, που δρομολογήθηκε το 1998 για τη συνεργασία μεταξύ των ευρωπαϊκών υπουργών Παιδείας στις ΤΠΕ στον τομέα της εκπαίδευσης, στο οποίο συμμετέχουν 23 υπουργοί Παιδείας από όλη την Ευρώπη. Το EUN διαχειρίζεται αρκετά σημαντικά ερευνητικά σχέδια, ένα δίκτυο καινοτόμων σχολείων και αρκετές υπηρεσίες ενημέρωσης και επικοινωνίας. Οι πύλες του EUN¹⁸ παρέχουν επίσης συνδέσμους με τις πύλες των συμμετεχόντων υπουργείων Παιδείας και με πόρους ηλεκτρονικής μάθησης που έχουν αναπτύξει εκπαιδευτικοί.

Κατά την κατάρτιση του προγράμματος ηλεκτρονικής μάθησης οργανώθηκαν αρκετά εργαστήρια, τα οποία κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι έπρεπε να γίνει καλύτερη ανάλυση της διαδικασίας μάθησης και των συγκεκριμένων δυνητικών συνεισφορών των ΤΠΕ σε διάφορους τομείς. Περισσότερο από κάθε άλλη φορά, δίδεται πλέον έμφαση στην αξιολόγηση και στην κατανόηση της προστιθέμενης αξίας των ΤΠΕ για τη μάθηση καθώς και στις πτυχές της μάθησης και της επικοινωνίας μάλλον παρά στις τεχνολογικές πτυχές. Άλλα εργαστήρια, που διοργανώθηκαν στο πλαίσιο της συνέχειας που δόθηκε στην «Έκθεση σχετικά με τους συγκεκριμένους μελλοντικούς στόχους των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης» ζήτησαν την εποπτεία, αξιολόγηση και εξέταση από ομοτίμους των πρακτικών και των εμπειριών στον εκπαιδευτικό αυτό τομέα.

Στη σύνοδο κορυφής στη Βαρκελώνη, οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων της Ευρώπης ζήτησαν από την Επιτροπή να εκπονήσει έκθεση σχετικά με τη σκοπιμότητα αδελφοποίησης σχολείων σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Η έκθεση¹⁹ της Επιτροπής αναφέρεται με λεπτομέρειες στα πλεονεκτήματα της χρήσης των ΤΠΕ για την υποστήριξη της εικονικής και φυσικής κινητικότητας με στόχο κάθε ευρωπαίος νέος – κατά τη σχολική εκπαίδευση – να συμμετάσχει μαζί με τους καθηγητές του σε ένα εκπαιδευτικό σχέδιο με μαθητές και εκπαιδευτικούς σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Η ευκαιρία αυτή μπορεί να είναι καθοριστική για την ενίσχυση της ευρωπαϊκής διάστασης της εκπαίδευσης και για την ευαισθητοποίηση των νέων απέναντι στο πολυγλωσσικό και πολυπολιτιστικό ευρωπαϊκό κοινωνικό πρότυπο. Οι βασισμένες στο Διαδίκτυο κοινότητες ηλεκτρονικής μάθησης μπορούν να συμβάλουν στη βελτίωση της εκμάθησης γλωσσών, του διαπολιτισμικού διαλόγου και της αμοιβαίας κατανόησης.

3.1.3. Μάθηση στον χώρο εργασίας

Στον χώρο εργασίας, δίδεται έμφαση στην εξοικονόμηση δαπανών και στην ευέλικτη, έγκαιρη εκπαίδευση και κατάρτιση, η οποία ενσωματώνεται στο περιβάλλον του εργαζόμενου. Σε μία εποχή στην οποία οι νέες δεξιότητες και ικανότητες πρέπει να αναβαθμίζονται και να προσαρμόζονται στις ταχέως μεταβαλλόμενες ανάγκες των επιχειρήσεων και της αγοράς εργασίας, η ηλεκτρονική μάθηση αναδεικνύεται σε πολύ δημοφιλή και οικονομική λύση (π.χ. έως 60 % των αναγκών σε κατάρτιση των βασικών παραγόντων στον τομέα των ΤΠΕ καλύπτεται σήμερα μέσω της ηλεκτρονικής μάθησης). Τα «πανεπιστήμια επιχειρήσεων» συγκαταλέγονται στους πιο προηγμένους παράγοντες στον

---

¹⁸ www.eun.org και schoolnet.eun.org

¹⁹ Έκθεση σχετικά με την αδελφοποίηση: COM(2002)283/F-1

τομέα αυτό, ιδίως στον τομέα της πληροφορικής. Τα πλεονεκτήματα της χρήσης των μεθόδων αυτών από τις ΜΜΕ είναι προφανή, καθώς αυτές δεν μπορούν να αναλάβουν τα έξοδα και να διαθέσουν τον απαραίτητο χρόνο για την κατάρτιση του προσωπικού τους. Ωστόσο, απαιτούνται περαιτέρω προσπάθειες ώστε οι μικρές επιχειρήσεις να κατανοήσουν, να διαμορφώσουν και να χρησιμοποιήσουν τα μέσα και τις μεθόδους της ηλεκτρονικής μάθησης σύμφωνα με τις ανάγκες τους.

Η ηλεκτρονική μάθηση εμφανίζει ιδιαίτερα πλεονεκτήματα όσον αφορά την ανανέωση των πληροφοριών και του περιεχομένου των μαθημάτων σε σχέση με τις ταχέως μεταβαλλόμενες ανάγκες των επιχειρήσεων, του περιβάλλοντος και των ρυθμιστικών πλαισίων. Για παράδειγμα, ένα μάθημα ηλεκτρονικής μάθησης που παρέχει στήριξη σε ειδικευμένους εργάτες που εργάζονται σε μικρά χυτήρια μπορεί να αναβαθμιστεί γρήγορα ώστε να αντικατοπτρίζει τις αλλαγές στο ρυθμιστικό πλαίσιο που αφορούν τη χρήση χημικών στον χώρο εργασίας.

Η ανακοίνωση σχετικά με την ηλεκτρονική οικονομία²⁰ τονίζει ότι είναι επείγουσα ανάγκη να αντιμετωπισθεί η έλλειψη δεξιοτήτων στους τομείς των ΤΠΕ και του ηλεκτρονικού εμπορίου και, στο πλαίσιο αυτό, την αναγκαιότητα προώθησης της ανάπτυξης λύσεων ηλεκτρονικής μάθησης. Η διάσκεψη κορυφής για τις ηλεκτρονικές δεξιότητες ζήτησε επίσης να αυξηθούν οι επενδύσεις στη δια βίου μάθηση όταν αυτή υποστηρίζεται από την ηλεκτρονική μάθηση²¹.

Η απαίτηση από τα επιμέρους άτομα να αναλάβουν μεγαλύτερη ευθύνη και τον έλεγχο της εκπαίδευσής τους προσλαμβάνει συνεχώς μεγαλύτερες διαστάσεις. Οι εργοδότες στρέφονται από το σύστημα της κεντρικά παρεχόμενης τυποποιημένης κατάρτισης σε ένα σύστημα στο οποίο επενδύουν στην αυτοεκπαίδευση των υπαλλήλων τους. Η ηλεκτρονική μάθηση διευκολύνει τη διαδικασία αυτή, η οποία παρέχει στον εκπαιδευόμενο τη δυνατότητα να συνδυάσει τις ανάγκες του για προσωπική ανάπτυξη με τις ανάγκες του ταχέως μεταβαλλόμενου περιβάλλοντος εργασίας. Με τον τρόπο αυτό, η ηλεκτρονική μάθηση συμβάλλει θετικά στην ανάπτυξη ανθρώπινου κεφαλαίου και στη βελτίωση της ποιότητας της εργασίας.²²

3.2. Το αναδύομενο παράδειγμα της δια βίου μάθησης

Η ανακοίνωση της Επιτροπής «Η πραγμάτωση μιας ευρωπαϊκής περιοχής δια βίου μάθησης»²³ καθώς και το έγγραφο εργασίας των υπαλλήλων της Επιτροπής και το ψήφισμα του Συμβουλίου για την ηλεκτρονική ένταξη στην κοινωνία της γνώσης (ηλεκτρονική ένταξη)²⁴ χαρακτηρίζουν την ηλεκτρονική μάθηση ως σημαντικό μέσο για την υλοποίησή τους.

Οι ομάδες εργασίας στους τομείς αυτούς τονίζουν την αυξανόμενη ανάγκη για πληροφόρηση και καθοδήγηση σχετικά με τις μεθόδους και τους πόρους της ηλεκτρονικής μάθησης καθώς και για δημόσια σημεία πρόσβασης στο Διαδίκτυο. Τα τελευταία πρέπει να παρέχονται σε

---

²⁰ COM(2001)711 τελικό (29.11.2001)

²¹ Διακήρυξη της Ευρωπαϊκής Διάσκεψης Κορυφής για τις ηλεκτρονικές δεξιότητες, 16-18 Οκτωβρίου 2002, Κοπεγχάγη, Τελικό σχέδιο

²² COM(2001)313 τελικό της 20.6.2001, Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών - Πολιτική απασχόλησης και κοινωνική πολιτική - ένα πλαίσιο για την επένδυση στην ποιότητα

²³ COM(2001)678 τελικό

²⁴ SEC(2001)1428 (18.09.2001)

βιβλιοθήκες, πολιτιστικά ιδρύματα, άλλα δημόσια ιδρύματα και σε άλλους εύκολα προσπελάσιμους χώρους, στο πλαίσιο μιας προσέγγισης προσανατολισμένης στον χρήστη. Στον τομέα αυτό, οι τοπικές και περιφερειακές αρχές διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο. Επίσης είναι απόλυτα αναγκαία η χάραξη δημόσιας πολιτικής, η οποία θα λειτουργήσει ως κινητήριο δύναμη για τη δημιουργία κινήτρων για μάθηση και για την απόδοση αξίας στη μάθηση.

Προκειμένου να βελτιωθεί η δυναμική συνεισφορά των πόρων ηλεκτρονικής μάθησης στη διαδικασία μάθησης, είναι σημαντικό να διασφαλίζεται ότι τα προϊόντα και οι μέθοδοι της ηλεκτρονικής μάθησης λαμβάνουν υπόψη τις ατομικές ανάγκες και τον τρόπο μάθησης του καθενός και δεν βασίζονται στη φιλοσοφία της ομοιόμορφης παροχής εκπαίδευσης, όπου οι εκπαιδευόμενοι θεωρούνται τυποποιημένες «μονάδες».

Για να μπορέσει η ηλεκτρονική μάθηση να συνεισφέρει ουσιαστικά στον κύριο στόχο της «πραγμάτωσης μιας ευρωπαϊκής περιοχής δια βίου μάθησης», οι εκπαιδευτικοί και οι εκπαιδευτές πρέπει να διαδραματίζουν ζωτικής σημασίας ρόλο όχι μόνο στη *χρήση* των πόρων της ηλεκτρονικής μάθησης, αλλά και στην *ανάπτυξή* τους, παρέχοντας τις απόψεις, τις αντιδράσεις και τις συμβουλές τους στους δημιουργούς του σχετικού υλικού, όσον αφορά τόσο την ποιότητά του όσο και την ευελιξία του για την αντιμετώπιση διαφορετικών αναγκών. Επιπλέον, τα προϊόντα και οι υπηρεσίες ηλεκτρονικής μάθησης πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τα προσωπικά στυλ μάθησης και να συμβάλλουν στην ανάπτυξη προσωπικής ευθύνης και συμμετοχής στη διαδικασία της δια βίου μάθησης.

3.3 Εταιρικές σχέσεις δημόσιου-ιδιωτικού τομέα

Η αναγκαιότητα ευκαιριών διά βίου μάθησης και κατάρτισης απαιτεί με τη σειρά της νέα πρότυπα παροχής και χρηματοδότησης των πόρων μάθησης. Το Συμβούλιο της Λισσαβώνας ζήτησε, για παράδειγμα, την δημιουργία βάσεων δεδομένων για τις ευκαιρίες μάθησης οι οποίες να συνδέονται με βάσεις δεδομένων για τις ευκαιρίες απασχόλησης. Απευθύνθηκε επίσης στο πνεύμα κοινωνικής ευθύνης των επιχειρήσεων ώστε να συνεργαστούν για την ικανοποίηση των νέων αυτών απαιτήσεων, οι οποίες αποβαίνουν τελικά σε όφελός τους, καθώς έχουν ως αποτέλεσμα τη δημιουργία ενός καλά εκπαιδευμένου εργατικού δυναμικού. Η Επιτροπή των Περιφερειών τόνισε ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές, οι μη κυβερνητικές οργανώσεις (ΜΚΟ) και οι κοινωνικοί εταίροι πρέπει να συμμετέχουν σε εταιρικές σχέσεις δημόσιου-ιδιωτικού τομέα, δεδομένου ότι οι παράγοντες «της βάσης» μπορούν να διαδραματίσουν καθοριστικό ρόλο στην υλοποίηση των στόχων της μάθησης.

Πολλά υποσχόμενη είναι η συνεργασία που ξεκίνησε στη διάσκεψη για την ηλεκτρονική μάθηση²⁵ στις 10-11 Μαΐου 2001, η οποία αποτέλεσε αφορμή για επιτυχημένες εταιρικές σχέσεις μεταξύ δημοσίων αρχών και επιχειρήσεων των ΤΠΕ, της ηλεκτρονικής μάθησης και των μέσων ενημέρωσης. Ο κλάδος συνέστησε, τον Απρίλιο του 2002, μία αυτόνομη ομάδα εργασίας, την eLearning Industry Group, (eLIG), η οποία θα συνεργαστεί με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τις εθνικές κυβερνήσεις και τους ακαδημαϊκούς κύκλους για την υλοποίηση καινοτόμων σχεδίων που θα προωθήσουν την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής μάθησης στην Ευρώπη.

---

²⁵ Τελική διακήρυξη της ευρωπαϊκής διάσκεψης για την ηλεκτρονική μάθηση 18-5 (La Hulpe, 10-11.05.2001)

Η eLIG²⁶ θα παρέχει συμβουλές στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και στις εθνικές κυβερνήσεις σε όλη την Ευρώπη σε τομείς όπως οι υποδομές των ΤΠΕ, τα ανοικτά πρότυπα που διευκολύνουν την ανταλλαγή περιεχομένου ηλεκτρονικής μάθησης, η ανάπτυξη μιας βιώσιμης αγοράς για περιεχόμενο ηλεκτρονικής μάθησης και η ανάπτυξη καθοριστικών επαγγελματικών και προσωπικών δεξιοτήτων. Η ομάδα επέλεξε να θέσει σε εφαρμογή τέσσερα σχέδια για την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής μάθησης στην Ευρώπη, τα οποία αντιστοιχούν στις τέσσερις γενικές προτεραιότητες που έχουν θέσει τα ευρωπαϊκά προγράμματα έρευνας και εκπαίδευσης. Πρόκειται για τη διασυνδεσιμότητα, τα ανοικτά πρότυπα για την ηλεκτρονική μάθηση, την επαγγελματική τελειοποίηση εκπαιδευτικών και εκπαιδευτών και τις ευρωπαϊκές πλατφόρμες για τη διανομή και ανταλλαγή περιεχομένων ηλεκτρονικής μάθησης.

3.3. Περιεχόμενα και υπηρεσίες ποιότητας

Οι τεχνολογίες της πληροφορίας και της επικοινωνίας (ΤΠΕ) παρέχουν σημαντικές δυνατότητες για τη βελτίωση της εκπαίδευσης και κατάρτισης. Υποστηρίζουν διαδικασίες μάθησης, μέσα από τη βελτίωση της επικοινωνίας, της ανακάλυψης, της προσομοίωσης, της διερεύνησης, της επίλυσης προβλημάτων κλπ. Το πρόγραμμα θα δώσει ιδιαίτερη έμφαση στην κατανόηση των ειδικών συνεισφορών των ΤΠΕ στα διάφορα αυτά πλαίσια και στη δημιουργία ευνοϊκού περιβάλλοντος για την ανάπτυξη ποιοτικών περιεχομένων και υπηρεσιών ηλεκτρονικής μάθησης. Οι νέες μέθοδοι μάθησης είναι δυνατό να περιλαμβάνουν ριζικές αλλαγές στον καθορισμό των περιεχομένων και των θεμάτων που πρέπει να διερευνηθούν, στις ικανότητες – τις οποίες μπορεί κάποιος να μάθει μέσω των διαφόρων μέσων – καθώς και στους γνωστικούς μηχανισμούς που παρεμβαίνουν στην προσέγγιση των διαφόρων θεμάτων.

Πολλές παλαιότερες προσπάθειες ηλεκτρονικής μάθησης απέτυχαν, επειδή δεν έλαβαν επαρκώς υπόψη τις ανάγκες του εκπαιδευόμενου και τη φύση του προς μάθηση αντικειμένου. Συχνά απομόνωναν τον εκπαιδευόμενο και παρείχαν ελάχιστες ή ανύπαρκτες δυνατότητες κοινωνικής αλληλεπίδρασης. Υπαγόρευαν τον τρόπο με τον οποίο οι άνθρωποι μαθαίνουν, με ελάχιστη ευελιξία και χωρίς καμία δυνατότητα προσαρμογής στις ανάγκες του μεμονωμένου εκπαιδευόμενου. Ωστόσο, χάρη στην καλύτερη κατανόηση της ηλεκτρονικής μάθησης (πώς και πότε πρέπει να χρησιμοποιείται) και στις συνεχείς προόδους της τεχνολογίας (και ειδικότερα τις ευκαιρίες που παρέχει το Διαδίκτυο), η ηλεκτρονική μάθηση αρχίζει να παράγει πραγματικά χρήσιμα αποτελέσματα. Οι εκπαιδευόμενοι έχουν ολοένα και περισσότερες ευκαιρίες αλληλεπίδρασης – σε προσωπικό επίπεδο και από απόσταση – συνδυάζοντας την παραδοσιακή εκπαίδευση και καινοτόμους εκπαιδευτικές μεθόδους.

Καθοριστική για αυτή τη «μεικτή», ευέλικτη προσέγγιση της ηλεκτρονικής μάθησης είναι η απαίτηση νέων προσεγγίσεων για τα περιεχόμενα και τις υπηρεσίες.

Μολονότι η Επιτροπή δεν μπορεί να αναμειχθεί η ίδια στην παραγωγή περιεχομένου και στην εφαρμογή των νέων υπηρεσιών, μπορεί να συνεισφέρει πολλά στη δημιουργία των κατάλληλων προϋποθέσεων για βιώσιμες αγορές και δημόσιες επενδύσεις. Ειδικότερα, πρέπει να λάβει υπόψη τα ζητήματα που σχετίζονται με τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, τις συμφωνίες περί δικαιώματος δημιουργού, τις νέες μεθόδους διανομής, την προώθηση διεθνώς αποδεκτών προτύπων και ανοικτών λογισμικών.

---

²⁶ Ιδρυτικά μέλη και κύριοι εταίροι της ομάδας eLIG είναι οι εξής εταιρίες: 3Com, Accenture, Apple, BT, Cisco, Digitalbrain, IBM, Intel, Line Communications, NIIT, Nokia, Online Courseware Factory, Sanoma WSOY, Sun Microsystems και Vivendi Universal Publishing

Η παγκόσμια αγορά των προϊόντων και υπηρεσιών ηλεκτρονικής μάθησης αναμένεται να αναπτυχθεί σημαντικά τα επόμενα χρόνια, γεγονός που αποτελεί πρόκληση αλλά και ευκαιρία για τα ευρωπαϊκά συστήματα εκπαίδευσης και τους συναφείς οικονομικούς τομείς, όπως οι εκδόσεις πολυμέσων. Ωστόσο, η πρόσφατη ύφεση στον τομέα των ΤΠΕ και οι ανακατατάξεις στην αγορά των προϊόντων ηλεκτρονικής μάθησης δείχνουν ότι η μετάβαση μπορεί να μην είναι τόσο ταχεία ή ομαλή όσο αναμενόταν αρχικά. Με τον τρόπο αυτό παρέχεται επίσης η ευκαιρία στον ευρωπαϊκό κλάδο των πολυμέσων να καλύψει την υστέρησή του. Πρέπει να κατανοηθούν και να εξεταστούν οι παράγοντες με τους οποίους θα εξασφαλιστούν τα ποιοτικά εκπαιδευτικά αποτελέσματα που θα πρέπει να παραχθούν από τις επενδύσεις του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα.

3.4. Καταπολέμηση του ψηφιακού χάσματος

Η ανάπτυξη της κοινωνίας και της οικονομίας της γνώσης ενέχει τον κίνδυνο ενός νέου είδους κοινωνικής μειονεξίας, ήτοι του ψηφιακού χάσματος. Η δυσκολία πρόσβασης στο Διαδίκτυο ή η ανικανότητα άνετης χρήσης των εργαλείων των ΤΠΕ καθίστανται εμπόδιο στην κοινωνική ένταξη και την προσωπική ανάπτυξη. Σε διάστημα λίγων ετών, για παράδειγμα, η πλειονότητα των θέσεων απασχόλησης στη βιομηχανία και τις υπηρεσίες απαιτεί πλέον τη χρήση μέσων βασισμένων στις ΤΠΕ. Οι ηλεκτρονικές δημόσιες υπηρεσίες καθιστούν ευκολότερη και περισσότερο φιλική προς τον χρήστη την πρόσβαση των πολιτών στη δημόσια διοίκηση. Το ίδιο ισχύει για τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες στον τομέα της υγείας. Ωστόσο, αυτό που αποτελεί πρόοδο για ορισμένους ενδέχεται να συνιστά πρόσθετο εμπόδιο για άλλους. Αυτό συμβαίνει συχνά με τα άτομα και τις ομάδες που είναι ήδη θύματα άλλων μορφών κοινωνικού αποκλεισμού.

Ένα σημαντικό μέτρο που μπορεί να ληφθεί για την καταπολέμηση του ψηφιακού χάσματος ανήκει στον χώρο της εκπαίδευσης. Πρόκειται για την προώθηση της ψηφιακής μόρφωσης. Πρέπει να εξεταστεί το σύνολο του πεδίου της ψηφιακής μόρφωσης, λαμβάνοντας υπόψη τους διάφορους τρόπους με τους οποίους η χρήση του Διαδικτύου και ηλεκτρονικών συσκευών μπορούν να γίνουν μέρος των καθημερινών συνηθειών μας. Από τη μία πλευρά, η χρήση του Διαδικτύου προϋποθέτει εξαιρετική γνώση της μητρικής γλώσσας και άλλων γλωσσών καθώς και βασικές δεξιότητες πληροφορικής. Από την άλλη πλευρά, απαιτείται ένα ολόκληρο φάσμα νέων ικανοτήτων: ικανότητες στον τομέα των μέσων ενημέρωσης· δημιουργία, παραγωγή και χρήση νέων ψηφιακών υπηρεσιών· σχεδιασμός νέων εκπαιδευτικών αντικειμένων και παιχνιδιών. Οι χώρες της Ευρώπης πρέπει να εξετάσουν το σύνολο των ικανοτήτων που απαιτούνται και να επανεξετάσουν τη διδασκαλία βασικών εκπαιδευτικών δεξιοτήτων. Μόνο τότε θα μπορέσει το Διαδίκτυο να χρησιμεύσει ως κίνητρο για τη μάθηση, επεκτείνοντας τα φυσικά όρια της σχολικής τάξης με την πρόσβαση σε περιβάλλοντα πληροφορίας και επικοινωνίας.

Στα συμπεράσματα του Συμβουλίου της Λισσαβώνας – το πολιτικό έγγραφο που αναφέρεται συνοπτικά στην ανάπτυξη της ευρωπαϊκής κοινωνίας της γνώσης – τονίζεται η σημασία μίας κοινωνικά συνεκτικής προσέγγισης, με στόχο την πρόληψη του ψηφιακού χάσματος. Η κοινοτική δράση στον τομέα αυτό υλοποιείται κυρίως μέσω των διαρθρωτικών ταμείων. Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης χρηματοδοτεί περιφερειακές πρωτοβουλίες της κοινωνίας της πληροφορίας και καινοτόμους ενέργειες, εκ των οποίων πολλές περιλαμβάνουν σημαντικές πτυχές εκπαίδευσης και κατάρτισης. Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο εξετάζει τις ανάγκες των λιγότερο ευνοημένων κατηγοριών χρηστών, και ειδικότερα των ανέργων ή εκείνων που η απασχόλησή τους είναι επισφαλής, εκείνων που κατοικούν σε απομονωμένες ή μειονεκτούσες περιοχές, εκείνων που έχουν ειδικές ανάγκες ή προβλήματα. Η εμπειρία που αποκτάται από τις ενέργειες αυτές πρέπει να αξιοποιείται προς όφελος άλλων

περιοχών και χρηστών διευκολύνοντας την ανταλλαγή ορθών πρακτικών και καθιερώνοντας συνδέσμους με την ευρύτερη πολιτική εκπαίδευσης και κατάρτισης.

4. ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΕΙΔΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ

Η ανωτέρω επισκόπηση καταδεικνύει τη σημασία της ανταπόκρισης στις προκλήσεις ηλεκτρονικής μάθησης που αντιμετωπίζουμε.

Το φάσμα των υφιστάμενων κοινοτικών μέσων και προγραμμάτων που αφορούν την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής μάθησης είναι ευρύ και εκτείνεται από την περιφερειακή πολιτική ή την πολιτική των τηλεπικοινωνιών έως την προηγμένη τεχνολογική έρευνα ή τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, και φυσικά τα προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης. Ωστόσο, παρά τη δυνατότητα συνέργιάς τους, οι δραστηριότητες αυτές παραμένουν συχνά ασύνδετες και τα αποτελέσματά τους συνήθως δεν γίνονται ευρύτερα γνωστά. Στόχος του σχεδίου δράσης για την ηλεκτρονική μάθηση είναι η εξασφάλιση μεγαλύτερης προβολής, η δε συνεκτικότητα στοχεύει στην αντιμετώπιση αυτών ακριβώς των προβλημάτων.

Η παρούσα πρόταση για την αναγωγή του σχεδίου δράσης σε πρόγραμμα στοχεύει στη συμπλήρωση των ενεργειών εποπτείας και συντονισμού με επιλεγμένες στοχοθετημένες στρατηγικές ενέργειες σε τομείς υψηλής προτεραιότητας. Οι ενέργειες αυτές αναμένεται να διευκολύνουν την κατανόηση του πραγματικού αντικτύπου των ΤΠΕ και του Διαδικτύου στους τομείς προτεραιότητας και των πραγματικών προβλημάτων και ευκαιριών που δημιουργούν σε αυτούς οι ΤΠΕ, καθώς και τον προσδιορισμό των καθοριστικών παραγόντων για την επιτυχημένη χρήση των ΤΠΕ και για την εφαρμογή τους. Αναμένεται επίσης ότι οι ενέργειες θα συμβάλουν στην καλύτερη διάρθρωση της ευρωπαϊκής συνεργασίας στους εν λόγω τομείς, θα ενισχύσουν την ανάπτυξη μεθόδων, περιεχομένων και υπηρεσιών ηλεκτρονικής μάθησης και θα υποκινήσουν τη συνεργασία και τον διάλογο.

Λόγω της ίδιας τους της φύσης, οι προτεινόμενες ενέργειες υπερβαίνουν τα παραδοσιακά όρια της σχολικής εκπαίδευσης, της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, της επαγγελματικής κατάρτισης και της εκπαίδευσης των ενηλίκων. Πράγματι, η ηλεκτρονική μάθηση καθιστά εφικτό ένα νέο ευρύ φάσμα εταιρικών σχέσεων: μεταξύ φορέων του δημόσιου τομέα, μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, καθώς και μεταξύ επιχειρήσεων του ιδιωτικού τομέα. Για παράδειγμα, τα σχολεία καλούνται να αναπτύξουν στενότερη συνεργασία με πανεπιστήμια και άλλους φορείς γνώσεων – μουσεία, πολιτιστικά κέντρα, εργοστάσια, νοσοκομεία, βιβλιοθήκες κλπ. τα πανεπιστήμια και τα κέντρα επαγγελματικής κατάρτισης είναι σε θέση να συνεργαστούν με τη βιομηχανία για την παροχή εικονικής μαθητείας και μάθησης περισσότερο συνδεδεμένης με τις πραγματικές συνθήκες· οι ΜΜΕ καλούνται να συνεργαστούν με τοπικές ή περιφερειακές διοικητικές αρχές και με βιομηχανικές οργανώσεις για την αντιμετώπιση κοινών αναγκών κατάρτισης.

Μολονότι τα υφιστάμενα προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης ΣΩΚΡΑΤΗΣ και Leonardo da Vinci υποστηρίζουν ήδη τη χρήση νέων τεχνολογιών στους τομείς της εκπαίδευσης και της κατάρτισης αντίστοιχα, τα πλεονεκτήματα της ηλεκτρονικής μάθησης μπορούν να πραγματοποιηθούν πλήρως μόνο σε ένα πρόγραμμα που θα υπερβαίνει τα όρια της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, στο πλαίσιο μιας πραγματικής προοπτικής δια βίου μάθησης. Επιπλέον, το νέο πρόγραμμα θα παράσχει τη δυνατότητα δοκιμασίας νέων ευέλικτων τρόπων λειτουργίας, οι οποίοι συνάδουν περισσότερο με την καινοτόμο φύση της ηλεκτρονικής μάθησης.

5. ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ

Προτείνεται η έγκριση ενός προγράμματος οικονομικής στήριξης, με γενικό στόχο τη βελτίωση της ποιότητας των ευρωπαϊκών συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης και της πρόσβασης σε αυτά με την αποτελεσματική ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών (ηλεκτρονική μάθηση), το οποίο θα υποστηρίζει και θα συμπληρώνει τις ενέργειες των κρατών μελών στον τομέα αυτό. Το πρόγραμμα θα συνεισφέρει σημαντικά στη στρατηγική της Λισσαβώνας. Λόγω των αυστηρών δημοσιονομικών περιορισμών, πρέπει να επιλεγούν τομείς προτεραιότητας για το πρόγραμμα ηλεκτρονικής μάθησης. Η επιλογή γίνεται ύστερα από διαβουλεύσεις που πραγματοποιήθηκαν με ευρωπαϊκά δίκτυα εκπαίδευσης, ομάδες εργασίας και εμπειρογνώμονες, και αξιοποιεί την πείρα που αποκτήθηκε από το σχέδιο δράσης. Οι τέσσερις προτεινόμενοι τομείς προτεραιότητας περιγράφονται στη συνέχεια, καθώς και οι στόχοι κάθε προτεραιότητας. Στόχος του προγράμματος ηλεκτρονικής μάθησης είναι να καλύψει τους τέσσερις τομείς με συνεκτικό και συνεπή τρόπο, παρέχοντας συναφείς πληροφορίες για τη χάραξη πολιτικής, διευκολύνοντας την ανταλλαγή εμπειριών και ορθών πρακτικών και αξιοποιώντας τους πολύτιμους πόρους ηλεκτρονικής μάθησης της Ευρώπης.

- **Καταπολέμηση του ψηφιακού χάσματος.** Οι ενέργειες στον τομέα αυτό θα αφορούν τη συμβολή των ΤΠΕ στη μάθηση, ιδίως για εκείνους που δεν είναι σε θέση να επωφεληθούν της παραδοσιακής εκπαίδευσης και κατάρτισης – λόγω της γεωγραφικής θέσης, της κοινωνικής κατάστασης ή των ειδικών αναγκών τους. Στόχος είναι η βελτίωση της ευαισθητοποίησης και της κατανόησης όσον αφορά τους τρόπους με τους οποίους η ΤΠΕ μπορεί να βοηθήσει αυτές τις μειονεκτούσες ομάδες να αποκτήσουν βασικές εκπαιδευτικές δεξιότητες και νέες ικανότητες απαραίτητες στην κοινωνία της γνώσης. Θα προσδιοριστούν παραδείγματα προς μίμηση και θα δημιουργηθούν συνέργιες μεταξύ των πολλών εθνικών και ευρωπαϊκών σχεδίων που αφορούν τις εν λόγω ομάδες-στόχους.
- **Πανεπιστήμια και ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.** Προτεραιότητα στην περίπτωση αυτή είναι η καλύτερη ενσωμάτωση της εικονικής διάστασης στη φυσική κινητικότητα, στη διασφάλιση της ποιότητας και στα σχέδια αμοιβαίας αναγνώρισης της διαδικασίας της Μπολόνια. Στόχος είναι η ενθάρρυνση της ανάπτυξης νέων οργανωτικών προτύπων για τα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια (εικονικός εκπαιδευτικός χώρος) και για τα ευρωπαϊκά προγράμματα ανταλλαγών και ανταλλαγής εμπειριών (εικονική κινητικότητα), αξιοποιώντας τα υφιστάμενα ευρωπαϊκά πλαίσια συνεργασίας (πρόγραμμα Erasmus, διαδικασία της Μπολόνια) και παρέχοντας μία «διάσταση ηλεκτρονικής μάθησης» στα επιχειρησιακά εργαλεία τους (Ευρωπαϊκό σύστημα μεταφοράς ακαδημαϊκών μονάδων (ECTS), ευρωπαϊκό μεταπτυχιακό δίπλωμα (Master), διασφάλιση της ποιότητας, κινητικότητα).
- **Αδελφοποίηση σχολείων μέσω του Διαδικτύου.** Η προτεραιότητα αυτή υλοποιεί αίτημα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Βαρκελώνης, το οποίο έκρινε ότι η αδελφοποίηση των σχολείων είναι μία ευκαιρία για να αποκτήσουν και να εξασκήσουν οι νέοι δεξιότητες στον τομέα των ΤΠΕ καθώς και για να προωθηθεί η ευαισθητοποίηση απέναντι στο ευρωπαϊκό πολυγλωσσικό και πολυπολιτιστικό κοινωνικό πρότυπο. Στόχος είναι η ενίσχυση και η ανάπτυξη της δικτύωσης των σχολείων, ιδίως μέσω ενός πανευρωπαϊκού προγράμματος αδελφοποίησης σχολείων, το οποίο θα παράσχει τη δυνατότητα σε κάθε σχολείο της Ευρώπης να δημιουργήσει

παιδαγωγικές εταιρικές σχέσεις με σχολεία σε άλλα σημεία της Ευρώπης, προωθώντας έτσι την εκμάθηση γλωσσών και τον διαπολιτισμικό διάλογο.

- **Εγκάρσιες ενέργειες** για την προώθηση της ηλεκτρονικής μάθησης στην Ευρώπη, οι οποίες θα βασίζονται στην **εποπτεία του σχεδίου δράσης για την ηλεκτρονική μάθηση**. Στόχος είναι η διάδοση, η προώθηση και η αφομοίωση ορθών πρακτικών και προϊόντων από τα πολλά σχέδια και προγράμματα που έχουν χρηματοδοτηθεί σε ευρωπαϊκό επίπεδο ή από κράτη μέλη και η ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των διαφόρων εμπλεκομένων φορέων, ιδίως με την προώθηση εταιρικών σχέσεων δημόσιου-ιδιωτικού τομέα.

Για την επίτευξη των στόχων του, το πρόγραμμα θα χρηματοδοτήσει τα ακόλουθα είδη ενεργειών:

- μία στρατηγική δέσμη ενεργειών, συνδεδεμένων με καθέναν από τους προαναφερθέντες στόχους, όπως, για παράδειγμα: ανάλυση αποτελεσμάτων και ανταλλαγή ευρωπαϊκών εμπειριών μέσω δημόσιων πολυδύναμων κέντρων μάθησης· συγκεκριμένες «εξειδίξεις στον τομέα της ηλεκτρονικής μάθησης» για τη σύναψη συμφωνιών συνεργασίας μεταξύ πανεπιστημίων στο πλαίσιο του Erasmus· περιφερειακό δίκτυο υποστήριξης και παιδαγωγικής καθοδήγησης για την αδελφοποίηση σχολείων·
- μία στρατηγική δέσμη ενεργειών, με στόχο τον συστηματικό προσδιορισμό, την ανάλυση και την ανταλλαγή ορθών πρακτικών μέσω στοχοθετημένων εργαστηρίων, σεμιναρίων, μελετών, εκθέσεων κλπ., με την υποστήριξη ευρωπαϊκής «εικονικής υποδομής» για τη συνεργασία και τις ανταλλαγές (όπως, παραδείγματος χάριν, η ευρωπαϊκή πύλη για την ηλεκτρονική μάθηση)·
- σχεδιασμός και ανάπτυξη εργαλείων εποπτείας, ανάλυσης και πρόβλεψης για την ηλεκτρονική μάθηση στην Ευρώπη, συμπεριλαμβανομένης της χρηματοδότησης ειδικών ερευνών, μελετών και δραστηριοτήτων συλλογής πληροφοριών σχετικά με την πραγματική χρήση της ηλεκτρονικής μάθησης στα διαφορετικά εκπαιδευτικά πλαίσια, και της συνεργασίας με υφιστάμενα διεθνή σχέδια (όπως, παραδείγματος χάριν, το PISA του ΟΟΣΑ)·
- σχεδιασμός εικονικής δομής για την παροχή χρήσιμων και έγκαιρων πληροφοριών σχετικά με την ηλεκτρονική μάθηση στην Ευρώπη, για την κάλυψη των αναγκών των ακαδημαϊκών φορέων, της βιομηχανίας και των υπευθύνων για τη χάραξη πολιτικής· η ενέργεια αυτή θα στηρίζεται στα ανωτέρω και θα διεξαχθεί σε συνεργασία με τη Eurostat, την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και τον ΟΟΣΑ·
- εποπτεία του σχεδίου δράσης για την ηλεκτρονική μάθηση· ομαδοποίηση συναφών σχεδίων ηλεκτρονικής μάθησης από τα προγράμματα εκπαίδευσης, κατάρτισης, έρευνας κλπ. και των διαρθρωτικών ταμείων με στόχο την αποτελεσματική συνέργια και την επίτευξη της απαιτούμενης «κρίσιμης μάζας» για την αφομοίωση από τα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης· αξιοποίηση των ανωτέρω για τη διαμόρφωση, όπου αρμόζει, νέων πλαισίων συνεργασίας ανοικτών σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη στον τομέα της εκπαίδευσης·

- στοχοθετημένες εκδηλώσεις (συνέδρια, σεμινάρια, εργαστήρια κλπ.) για την προώθηση της ενημέρωσης σχετικά με τις ενέργειες του προγράμματος για την ηλεκτρονική μάθηση, της συνεργασίας μεταξύ ενδιαφερομένων μερών και κρατών μελών, και της αποτελεσματικής μεταφοράς μεθόδων, περιεχομένων και υπηρεσιών ηλεκτρονικής μάθησης που είναι κοινό κτήμα.

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την έγκριση πολυετούς προγράμματος (2004-2006) για την αποτελεσματική ενσωμάτωση των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας (ΤΠΕ) στα ευρωπαϊκά συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης (πρόγραμμα ηλεκτρονικής μάθησης)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως τα άρθρα 149 και 150 αυτής,

την πρόταση της Επιτροπής²⁷,

τη γνώμη της Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή²⁸,

τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών²⁹,

ενεργώντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 251 της Συνθήκης,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Στους στόχους των προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης ΣΩΚΡΑΤΗΣ³⁰ και Leonardo da Vinci³¹ περιλαμβάνεται η ανάπτυξη της ανοικτής και εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και η χρήση τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας (ΤΠΕ).
- (2) Στα συμπεράσματα της συνεδρίασης του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου που πραγματοποιήθηκε στη Λισσαβόνα στις 23 και 24 Μαρτίου 2000 («το Συμβούλιο της Λισσαβώνας») τονίζεται η αναγκαιότητα προσαρμογής των ευρωπαϊκών συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης στις ανάγκες της οικονομίας της γνώσης, η δε προώθηση νέων βασικών δεξιοτήτων, ιδίως στον τομέα των τεχνολογιών της πληροφορίας, ανάγεται σε μία από τις τρεις κύριες πτυχές της νέας προσέγγισης.

---

²⁷ ΕΕ C [...], [...], σ. [...].

²⁸ ΕΕ C [...], [...], σ. [...].

²⁹ ΕΕ C [...], [...], σ. [...].

³⁰ Απόφαση 253/2000/ΕΚ της 24ης Ιανουαρίου 2000, ΕΕ L28, 3.2.2000, σ. 1-15.

³¹ Απόφαση 382/1999/ΕΚ της 26ης Απριλίου 1999, ΕΕ L146, 11.6.1999, σ. 33-47.

- (3) Τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της Λισσαβώνας ζητούν την επένδυση στον άνθρωπο, τονίζοντας την ανάγκη να εξασφαλίζεται ότι η εμφάνιση της νέας αυτής οικονομίας δεν θα επιτείνει τα υφιστάμενα κοινωνικά προβλήματα της ανεργίας, του κοινωνικού αποκλεισμού και της ένδειας. Στα συμπεράσματα ζητείται επίσης η προώθηση της ψηφιακής μόρφωσης σε όλη την Ένωση.
- (4) Το σχέδιο δράσης eEurope 2002³² που αναπτύσσει τη στρατηγική της Λισσαβώνας, παρουσιάζει την πρωτοβουλία για την ηλεκτρονική μάθηση ως εκπαιδευτική πτυχή του και καθορίζει ορισμένους φιλόδοξους στόχους, μεταξύ άλλων, για τη σύνδεση των σχολείων στο Διαδίκτυο και για την παροχή της απαραίτητης κατάρτισης σε επαρκή αριθμό εκπαιδευτικών. Το σχέδιο δράσης eEurope 2005³³ καθορίζει περαιτέρω την ηλεκτρονική μάθηση ως σημαντικό μέτρο πολιτικής.
- (5) Η πρωτοβουλία «eLearning - Να σκεφτούμε την εκπαίδευση του αύριο»³⁴ που ξεκίνησε από την Επιτροπή τον Μάιο του 2000, ως ανταπόκριση στο Συμβούλιο της Λισσαβώνας, έλαβε την υποστήριξη του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου κατά τη συνεδρίασή του στη Φέιρα τον Ιούνιο του 2000. Στη συνεδρίασή του στη Στοκχόλμη, τον Μάρτιο του 2001, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο επεσήμανε τα θετικά αποτελέσματά της πρωτοβουλίας.
- (6) Το «σχέδιο δράσης eLearning»³⁵ ανέπτυξε τις τέσσερις γραμμές δράσης της πρωτοβουλίας για την ηλεκτρονική μάθηση (υποδομές και εξοπλισμός, κατάρτιση, ευρωπαϊκά περιεχόμενα και υπηρεσίες ποιότητας, και συνεργασία σε όλα τα επίπεδα) σε δέκα κεντρικές ενέργειες, που συνενώνουν τα διάφορα κοινοτικά προγράμματα και εργαλεία, προκειμένου να αυξηθεί η μεταξύ τους συνεκτικότητα και συνέργια και να βελτιωθεί η πρόσβαση των χρηστών σε αυτά.
- (7) Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενέκρινε ψηφίσματα σχετικά με τις δύο ανακοινώσεις³⁶, αναγνωρίζοντας ότι η πρωτοβουλία για την ηλεκτρονική μάθηση συμβάλλει στην ενίσχυση της ιδέας του «ευρωπαϊκού χώρου εκπαίδευσης», που συμπληρώνει τον ευρωπαϊκό χώρο έρευνας και την ευρωπαϊκή ενιαία αγορά, και ζητώντας να αναπτυχθεί ο ευρωπαϊκός χώρος εκπαίδευσης ανεξάρτητα στο πλαίσιο νέου ειδικού προγράμματος, με σαφή νομική βάση, αποφεύγοντας την επανάληψη υφιστάμενων προγραμμάτων και εξασφαλίζοντας περισσότερη προβολή και προστιθέμενη αξία στην κοινοτική δράση.
- (8) Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο³⁷, η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή³⁸ και η Επιτροπή των Περιφερειών³⁹ εξέδωσαν θετικές γνώμες σχετικά με την πρωτοβουλία για την ηλεκτρονική μάθηση.

---

³² COM(2000)330 τελικό

³³ COM(2002)263 τελικό

³⁴ COM(2000)318 τελικό

³⁵ COM(2001)172 τελικό

³⁶ COM(2000, 318 - C5-0741/2000 και COM (2001) 172 - C5-0151/201 - 2000/23337 (COS)

³⁷ Τελικό A5-152/2001, 27 Απριλίου 2001

³⁸ EE C36, 8.2.2002, σ. 63-71.

³⁹ EE C144, 16.5.2001, σ. 34-37.

- (9) Το ψήφισμα του Συμβουλίου της 13ης Ιουλίου 2001 για την ηλεκτρονική μάθηση⁴⁰ υποστηρίζει τα ανωτέρω και καλεί την Επιτροπή να συνεχίσει και να εντείνει τη δράση της στον τομέα.
- (10) Η Επιτροπή ενέκρινε στις 21 Νοεμβρίου 2001 την ανακοίνωση «Η πραγμάτωση μιας ευρωπαϊκής περιοχής δια βίου μάθησης»⁴¹, επισημαίνοντας τις δυνατότητες της ηλεκτρονικής μάθησης για την ανάπτυξη και τη διαχείριση νέων εκπαιδευτικών ευκαιριών προς τον σκοπό αυτό.
- (11) Είναι αναγκαίο να εξεταστεί το πρόβλημα του κοινωνικού αποκλεισμού που οφείλεται στην αδυναμία ορισμένων ατόμων να εκμεταλλευθούν πλήρως τα οφέλη των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας (ΤΠΕ) και του Διαδικτύου στην κοινωνία της γνώσης. Πρόκειται για το λεγόμενο «ψηφιακό χάσμα», που επηρεάζει συχνά τους νέους και τα μέλη κοινωνικών κατηγοριών που είναι ήδη θύματα άλλων μορφών αποκλεισμού. Η ηλεκτρονική μάθηση έχει τη δυνατότητα να ενισχύσει την κοινωνική συνοχή και να αποτρέψει τον κίνδυνο αύξησης του κοινωνικού αποκλεισμού.
- (12) Πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στις διαφορές μεταξύ των δύο φύλων όσον αφορά τη χρήση της ηλεκτρονικής μάθησης και στην προώθηση ίσων ευκαιριών στον τομέα αυτό.
- (13) Η ηλεκτρονική μάθηση μπορεί να συμβάλει ώστε η Ένωση να ανταποκριθεί στις προκλήσεις της κοινωνίας της γνώσης. Μπορεί επίσης να συμβάλει στη βελτίωση της ποιότητας της μάθησης, στη διευκόλυνση της πρόσβασης στους πόρους μάθησης, στην αντιμετώπιση ειδικών αναγκών, ιδίως για τα άτομα με αναπηρίες, και στην ανάπτυξη αποτελεσματικότερης και αποδοτικότερης εκπαίδευσης και κατάρτισης στον χώρο εργασίας, ιδίως σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις.
- (14) Η διακήρυξη της Μπολόνια, που υπεγράφη στις 19 Ιουνίου 1999 από 29 ευρωπαίους υπουργούς Παιδείας, επισημαίνει την αναγκαιότητα ευρωπαϊκής διάστασης για την τριτοβάθμια εκπαίδευση καθώς και τη σημασία που έχει η ανάπτυξη της διάστασης της ηλεκτρονικής μάθησης στο πλαίσιο αυτό, ιδίως όσον αφορά την κατάρτιση προγραμμάτων σπουδών, την καθιέρωση κοινών συστημάτων αναγνώρισης, τη διασφάλιση της ποιότητας, καθώς και τη διαμόρφωση προγραμμάτων κινητικότητας και ολοκληρωμένων προγραμμάτων σπουδών, κατάρτισης και έρευνας για εκπαιδευτικούς, ερευνητές και διοικητικό προσωπικό.
- (15) Στα συμπεράσματα της συνεδρίασης του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου που πραγματοποιήθηκε στη Βαρκελώνη τον Μάρτιο του 2002 ζητείται η ανάληψη πανευρωπαϊκής δράσης για την αδελφοποίηση σχολείων. Ακολούθησε η έκθεση της Επιτροπής σχετικά με τη χρήση του Διαδικτύου για την ανάπτυξη της αδελφοποίησης μεταξύ των ευρωπαϊκών σχολείων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης⁴², η οποία παρουσιάστηκε στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο κατά τη συνεδρίασή του στη Σεβίλλη.

---

⁴⁰ EE C 204, 20.7.2001, σ. 3-5.

⁴¹ COM(2001)678 τελικό.

⁴² COM (2002)283 F-1

- (16) Απαιτούνται ευρωπαϊκά περιεχόμενα και υπηρεσίες ποιότητας για την εκπαίδευση και κατάρτιση, τα οποία θα είναι πολύγλωσσα, πολυπολιτιστικά και προσιτά για τα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης. Είναι επίσης απαραίτητο να αναπτυχθεί μία σφύζουσα ευρωπαϊκή αγορά⁴³ στον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα και να διευκολυνθεί η πρόσβαση του κοινού στα πολυμέσα για εκπαιδευτικούς σκοπούς.
- (17) Για να ενισχυθεί η προστιθέμενη αξία της κοινοτικής δράσης είναι απαραίτητο να εξασφαλιστεί η συνοχή και η συμπληρωματικότητα μεταξύ των ενεργειών που εκτελούνται στο πλαίσιο της παρούσας απόφασης και άλλων συναφών κοινοτικών πολιτικών, εργαλείων και ενεργειών, και ειδικότερα της θεματικής προτεραιότητας του έκτου προγράμματος-πλαίσιου για την έρευνα που αφορά τις τεχνολογίες της κοινωνίας της πληροφορίας⁴⁴.
- (18) Οι χώρες που είναι υποψήφιες για ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη ΕΖΕΣ-ΕΟΧ πρέπει να μπορούν να συμμετάσχουν στο πρόγραμμα. Εμπειρογνώμονες και εκπαιδευτικά ιδρύματα από τρίτες χώρες πρέπει να μπορούν να συμμετάσχουν στην ανταλλαγή εμπειριών στο πλαίσιο της υφιστάμενης συνεργασίας με τις συγκεκριμένες τρίτες χώρες.
- (19) Το πρόγραμμα πρέπει να παρακολουθείται και να αξιολογείται τακτικά σε συνεργασία με την Επιτροπή και τα κράτη μέλη, ώστε να είναι δυνατές αναπροσαρμογές, ιδίως όσον αφορά τις προτεραιότητες υλοποίησης των μέτρων. Η αξιολόγηση πρέπει να περιλαμβάνει εξωτερική αξιολόγηση από ανεξάρτητα, αμερόληπτα όργανα.
- (20) Εφόσον ο στόχος της προτεινόμενης δράσης – και πιο συγκεκριμένα η προώθηση της ευρωπαϊκής συνεργασίας έτσι ώστε να βελτιωθεί η ποιότητα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης και η πρόσβαση σε αυτές με την αποτελεσματική χρήση της ηλεκτρονικής μάθησης – δεν είναι δυνατό να επιτευχθεί επαρκώς από τα κράτη μέλη λόγω της διακρατικής διάστασης των απαραίτητων ενεργειών και μέτρων, η Κοινότητα μπορεί να προβεί στη λήψη μέτρων, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, όπως ορίζεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως ορίζεται στο ίδιο άρθρο, η παρούσα απόφαση δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη των εν λόγω στόχων.
- (21) Η παρούσα απόφαση θεσπίζει ένα χρηματοδοτικό πλαίσιο για τη συνολική διάρκεια του προγράμματος, το οποίο θα είναι το κύριο σημείο αναφοράς για τη δημοσιονομική αρχή, υπό την έννοια της αιτιολογικής σκέψης 33 της διοργανικής συμφωνίας της 6ης Μαΐου 1999 μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής για τη δημοσιονομική πειθαρχία και τη βελτίωση της διαδικασίας του προϋπολογισμού.

---

⁴³ Απόφαση του Συμβουλίου 2001/48/EK, σχετικά με τη θέσπιση πολυετούς κοινοτικού προγράμματος για την ενίσχυση της ανάπτυξης και της χρήσης του ευρωπαϊκού ψηφιακού περιεχομένου στα παγκόσμια δίκτυα και για την προώθηση της γλωσσικής πολυμορφίας στην κοινωνία της πληροφορίας, ΕΕ L14, 18/01/2001, σ. 32

⁴⁴ Απόφαση αριθ. 1513/2002/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Ιουνίου 2002, για το έκτο πρόγραμμα-πλαίσιο δραστηριοτήτων έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και επίδειξης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, με σκοπό τη συμβολή στη δημιουργία του ευρωπαϊκού χώρου έρευνας και στην καινοτομία (2002-2006), ΕΕ L232, 29.8.2002, σ. 1.

- (22) Τα αναγκαία μέτρα για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας λαμβάνονται σύμφωνα με την οδηγία του Συμβουλίου 1999/468/EK της 28ης Ιουνίου 1999 για τον καθορισμό των όρων άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων που ανατίθενται στην Επιτροπή⁴⁵.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΥΝ:

Άρθρο 1

Θέσπιση του προγράμματος

1. Με την παρούσα απόφαση θεσπίζεται το πρόγραμμα ηλεκτρονικής μάθησης, ένα πολυετές πρόγραμμα για τη βελτίωση της ποιότητας των ευρωπαϊκών συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης και της πρόσβασης σε αυτά, με την αποτελεσματική χρήση των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας, το οποίο καλείται στο εξής «το πρόγραμμα».
2. Το πρόγραμμα θα εφαρμοστεί για το χρονικό διάστημα από 1ης Ιανουαρίου 2004 έως 31ης Δεκεμβρίου 2006.

Άρθρο 2

Στόχοι του προγράμματος

1. Γενικός στόχος του προγράμματος είναι να προωθήσει και να διευκολύνει την αποτελεσματική χρήση των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας στα ευρωπαϊκά συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης, ως συμβολή στην ποιοτική εκπαίδευση και ως ουσιώδες στοιχείο για την προσαρμογή τους στις ανάγκες της κοινωνίας της γνώσης και του ευρωπαϊκού προτύπου κοινωνικής συνοχής.
2. Ειδικοί στόχοι του προγράμματος είναι:
  - (α) η αναζήτηση και η προώθηση τρόπων και μέσων χρήσης της ηλεκτρονικής μάθησης με στόχο την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και της προσωπικής ανάπτυξης, την προώθηση του διαπολιτισμικού διαλόγου και την καταπολέμηση του ψηφιακού χάσματος·
  - (β) η προώθηση και η ανάπτυξη της χρήσης της ηλεκτρονικής μάθησης, ως καθοριστικού παράγοντα για την υλοποίηση της διά βίου μάθησης στην Ευρώπη·
  - (γ) η αξιοποίηση των δυνατοτήτων της ηλεκτρονικής μάθησης για τη βελτίωση της ευρωπαϊκής διάστασης στην εκπαίδευση·
  - (δ) η επίτευξη καλύτερα διαρθρωμένης συνεργασίας στον τομέα της ηλεκτρονικής μάθησης μεταξύ των διαφόρων προγραμμάτων και εργαλείων της Κοινότητας και των ενεργειών των κρατών μελών·

---

⁴⁵ ΕΕ L 184, 17.7.1999, σ. 23.

- (ε) η καθιέρωση μηχανισμών που να ενθαρρύνουν τη βελτίωση της ποιότητας προϊόντων και υπηρεσιών, καθώς και την αποτελεσματική διάδοσή τους, ενώ παράλληλα επιτρέπουν την ανταλλαγή ορθών πρακτικών.

Άρθρο 3

Τομείς παρέμβασης του προγράμματος

1. Οι στόχοι του προγράμματος θα επιδιωχθούν στους ακόλουθους τομείς παρέμβασης, σύμφωνα με τις γραμμές δράσης που περιγράφονται στο παράρτημα:
  - (α) **καταπολέμηση του ψηφιακού χάσματος:** οι ενέργειες στον τομέα αυτό θα αφορούν τη συμβολή των ΤΠΕ στη μάθηση, ιδίως για εκείνους που δεν είναι σε θέση να επωφεληθούν των παραδοσιακών μορφών εκπαίδευσης και κατάρτισης, λόγω της γεωγραφικής θέσης, της κοινωνικής κατάστασης ή των ειδικών αναγκών τους. Οι ενέργειες θα εντοπίσουν παραδείγματα προς μίμηση και θα αναπτύξουν συνέργιες μεταξύ των πολλών εθνικών και ευρωπαϊκών σχεδίων που αφορούν τις εν λόγω ομάδες-στόχους. Στον τομέα αυτό, θα παρασχεθεί καθοδήγηση από μελέτες και ομάδα εμπειρογνομόνων υψηλού επιπέδου·
  - (β) **ευρωπαϊκοί εικονικοί εκπαιδευτικοί χώροι:** οι ενέργειες στον τομέα αυτό θα αφορούν τη βελτίωση της ενσωμάτωσης της εικονικής διάστασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Σκοπός είναι να ενθαρρυνθεί η ανάπτυξη νέων οργανωτικών προτύπων για ευρωπαϊκά εικονικά πανεπιστήμια (εικονικός εκπαιδευτικός χώρος) και για ευρωπαϊκά προγράμματα ανταλλαγών και ανταλλαγής εμπειριών (εικονική κινητικότητα), με βάση τα υφιστάμενα ευρωπαϊκά πλαίσια συνεργασίας (πρόγραμμα Erasmus, διαδικασία της Μπολόνια)· επίσης πρέπει να δοθεί μία «διάσταση ηλεκτρονικής μάθησης» στα επιχειρησιακά εργαλεία τους (Ευρωπαϊκό σύστημα μεταφοράς ακαδημαϊκών μονάδων (ECTS), ευρωπαϊκό μεταπτυχιακό δίπλωμα (Master), διασφάλιση της ποιότητας, κινητικότητα)·
  - (γ) **ηλεκτρονική αδελφοποίηση ευρωπαϊκών σχολείων:** οι ενέργειες στον τομέα αυτό θα ενισχύσουν και θα αναπτύξουν τη δικτύωση των σχολείων, ιδίως μέσω ενός πανευρωπαϊκού προγράμματος αδελφοποίησης σχολείων, που θα παράσχει τη δυνατότητα σε κάθε σχολείο της Ευρώπης να δημιουργήσει παιδαγωγικές εταιρικές σχέσεις με σχολεία σε άλλα σημεία της Ευρώπης, προωθώντας την εκμάθηση γλωσσών και τον διαπολιτισμικό διάλογο καθώς και την ευαισθητοποίηση ως προς το πολύγλωσσο και πολυπολιτιστικό ευρωπαϊκό πρότυπο κοινωνίας·
  - (δ) **εγκάρσιες ενέργειες:** οι ενέργειες στον τομέα αυτό θα αφορούν την προώθηση της ηλεκτρονικής μάθησης στην Ευρώπη, και θα στηρίζονται στην **εποπτεία του σχεδίου δράσης για την ηλεκτρονική μάθηση**. Στόχος είναι η διάδοση, η προώθηση και η αφομοίωση των ορθών πρακτικών και των προϊόντων από τα πολλά σχέδια και προγράμματα που έχουν χρηματοδοτηθεί σε ευρωπαϊκό ή σε εθνικό επίπεδο, και η ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των διαφόρων εμπλεκομένων φορέων, ιδίως με την προώθηση εταιρικών σχέσεων δημόσιου-ιδιωτικού τομέα.

2. Οι ενέργειες διεξάγονται σύμφωνα με τις διαδικασίες που καθορίζονται στο παράρτημα και μέσω των ακόλουθων προσεγγίσεων, οι οποίες είναι δυνατό να συνδυάζονται όπου αρμόζει:
- (α) στήριξη στρατηγικών δοκιμαστικών σχεδίων, με δυνατότητες σημαντικού αντικτύπου και σαφείς προοπτικές μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας·
  - (β) στήριξη της ανάπτυξης της έρευνας, της ανάλυσης και της εποπτείας μεθόδων, εργαλείων, πρακτικών και τάσεων στον σχεδιασμό και στη χρήση προτύπων ηλεκτρονικής μάθησης για την εκπαίδευση και κατάρτιση·
  - (γ) στήριξη στρατηγικών ενεργειών που διεξάγονται από ευρωπαϊκά δίκτυα και εταιρικές σχέσεις, και οι οποίες αποσκοπούν στο να προωθήσουν την καινοτομία και την ποιότητα στον σχεδιασμό και τη χρήση προϊόντων και υπηρεσιών, με βάση τη χρήση των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας (ΤΠΕ) για την εκπαίδευση και κατάρτιση·
  - (δ) στήριξη ευρωπαϊκών πλαισίων για τη διάδοση, τη συνεργασία και την ανταλλαγή ορθών πρακτικών·
  - (ε) παροχή τεχνικής και διοικητικής συνδρομής.

Άρθρο 4

Υλοποίηση του προγράμματος και συνεργασία με τα κράτη μέλη

1. Η Επιτροπή:
- (α) εξασφαλίζει την υλοποίηση των κοινοτικών ενεργειών που καλύπτονται από το παρόν πρόγραμμα σύμφωνα με το παράρτημα·
  - (β) επιδιώκει συνέργιες με άλλα κοινοτικά προγράμματα και ενέργειες στους τομείς της εκπαίδευσης, της έρευνας, της κοινωνικής πολιτικής και της περιφερειακής ανάπτυξης·
  - (γ) προωθεί και διευκολύνει τη συνεργασία με διεθνείς οργανισμούς που έχουν αναλάβει δραστηριότητες στον τομέα της ηλεκτρονικής μάθησης.
2. Τα κράτη μέλη:
- (α) λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα ώστε να διασφαλίζεται στενή συνεργασία με την Επιτροπή, ιδίως όσον αφορά την πληροφόρηση σχετικά με τη χρήση και την πρακτική της ηλεκτρονικής μάθησης·
  - (β) λαμβάνουν μέτρα ώστε να διασφαλίζεται ότι επιτυγχάνονται ενδεχόμενες συνέργιες με άλλα κοινοτικά προγράμματα σε εθνικό επίπεδο.

Άρθρο 5

Μέτρα υλοποίησης

1. Τα ακόλουθα αναγκαία για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας μέτρα λαμβάνονται σύμφωνα με τη διαδικασία διαχείρισης που αναφέρεται στο άρθρο 6, παράγραφος 2:
  - (α) το ετήσιο πρόγραμμα εργασίας, συμπεριλαμβανομένων των προτεραιοτήτων, καθώς και τα κριτήρια και οι διαδικασίες επιλογής·
  - (β) ο ετήσιος προϋπολογισμός και η κατανομή των κονδυλίων μεταξύ των διαφόρων ενεργειών του προγράμματος, σύμφωνα με τα άρθρα 9 και 10·
  - (γ) τα μέτρα εποπτείας και αξιολόγησης και τα μέτρα διάδοσης και μεταφοράς των αποτελεσμάτων.
2. Κάθε άλλο μέτρο αναγκαίο για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας λαμβάνεται σύμφωνα με τη συμβουλευτική διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 6, παράγραφος 3.

Άρθρο 6

Σύσταση επιτροπής

1. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επικουρείται από ειδική επιτροπή, αποτελούμενη από εκπροσώπους των κρατών μελών, της οποίας προεδρεύει εκπρόσωπος της Επιτροπής.
2. Κάθε φορά που γίνεται αναφορά στην παρούσα παράγραφο, εφαρμόζονται τα άρθρα 4 και 7 της απόφασης 1999/468/EK, τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 8 της ίδιας απόφασης.

Το χρονικό διάστημα που προβλέπεται στο άρθρο 4, παράγραφος 3, της απόφασης 1999/468/EK ορίζεται σε δύο μήνες.
3. Κάθε φορά που γίνεται αναφορά στην παρούσα παράγραφο, εφαρμόζονται τα άρθρα 3 και 7 της απόφασης 1999/468/EK, τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 8 της ίδιας απόφασης.
4. Η επιτροπή εγκρίνει τον εσωτερικό κανονισμό της.

Άρθρο 7

Συνεργασία με τις επιτροπές άλλων προγραμμάτων και ενημέρωση σχετικά με άλλες κοινοτικές πρωτοβουλίες

1. Προκειμένου να εξασφαλιστεί η συνεκτικότητα του παρόντος προγράμματος με άλλα μέτρα που αναφέρονται στο άρθρο 8, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενημερώνει τακτικά την επιτροπή σχετικά με τις κοινοτικές πρωτοβουλίες που αναλαμβάνονται στους τομείς της εκπαίδευσης, της κατάρτισης και της νεολαίας, συμπεριλαμβανομένης της συνεργασίας με διεθνείς οργανισμούς.

2. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξασφαλίζει ότι οι πληροφορίες σχετικά με την εκτέλεση του προγράμματος κοινοποιούνται τακτικά στις επιτροπές άλλων συναφών προγραμμάτων.

Άρθρο 8

Συνεκτικότητα και συμπληρωματικότητα

1. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, εξασφαλίζει τη γενική συνεκτικότητα και συμπληρωματικότητα του προγράμματος με άλλες συναφείς πολιτικές, εργαλεία και ενέργειες της Κοινότητας, και ειδικότερα με τα προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης ΣΩΚΡΑΤΗΣ, Leonardo da Vinci και Νεολαία.
2. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξασφαλίζει επαρκείς συνδέσμους και, όπου αρμόζει, συντονισμένες ενέργειες μεταξύ του παρόντος προγράμματος και των προγραμμάτων και ενεργειών στον τομέα των νέων τεχνολογιών για την εκπαίδευση και κατάρτιση, ιδίως δε των συναφών ενεργειών των δραστηριοτήτων έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και επίδειξης του έκτου προγράμματος-πλαίσιου⁴⁶.

Άρθρο 9

Χρηματοδότηση

1. Το δημοσιονομικό πλαίσιο για την υλοποίηση του παρόντος προγράμματος για το διάστημα που ορίζεται στο άρθρο 1 καθορίζεται σε 36 εκατομμύρια ευρώ.
2. Οι ετήσιες πιστώσεις εγκρίνονται από την αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή εντός του ορίου των δημοσιονομικών προοπτικών.

Άρθρο 10

Κατανομή του προϋπολογισμού

1. Ο προϋπολογισμός κατανέμεται μεταξύ των ενεργειών ως εξής:
  - (α) ηλεκτρονική μάθηση για την καταπολέμηση του ψηφιακού χάσματος: περίπου 25 % του συνόλου του προϋπολογισμού
  - (β) ευρωπαϊκοί εικονικοί εκπαιδευτικοί χώροι: περίπου 30 % του συνόλου του προϋπολογισμού
  - (γ) ηλεκτρονική αδελφοποίηση ευρωπαϊκών σχολείων: περίπου 25 % του συνόλου του προϋπολογισμού
  - (δ) εγκάρσιες ενέργειες και εποπτεία της ηλεκτρονικής μάθησης: περίπου 10 % του συνόλου του προϋπολογισμού

---

⁴⁶

EE L 232, 29.8.2002, σ. 1.

- (ε) τεχνική και διοικητική συνδρομή: περίπου 10 % του συνόλου του προϋπολογισμού

Άρθρο 11

Συμμετοχή κρατών ΕΖΕΣ-ΕΟΧ και υποψήφιων για ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση χωρών

Οι όροι και οι προϋποθέσεις για τη συμμετοχή στο παρόν πρόγραμμα των κρατών ΕΖΕΣ που είναι μέλη του ΕΟΧ και των χωρών που είναι υποψήφιες για ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση, θεσπίζονται σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις των κειμένων που διέπουν τις σχέσεις μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των χωρών αυτών.

Άρθρο 12

Συνεργασία με τρίτες χώρες

Με πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, είναι δυνατό να κληθούν να συμμετάσχουν σε συνέδρια και συναντήσεις, εξαιρουμένων των συναντήσεων της ειδικής επιτροπής, εμπειρογνώμονες από τρίτες χώρες, εκτός εκείνων που αναφέρονται στο άρθρο 11.

Τα κονδύλια που διατίθενται για την επιστροφή εξόδων ταξιδιού και διαμονής, βάσει των εφαρμοστέων κανόνων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, δεν υπερβαίνουν το 0,02 % του συνολικού προϋπολογισμού του προγράμματος.

Άρθρο 13

Εποπτεία και αξιολόγηση

1. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εποπτεύει τακτικά το πρόγραμμα σε συνεργασία με τα κράτη μέλη. Τα αποτελέσματα της διαδικασίας εποπτείας και αξιολόγησης αξιοποιούνται κατά την υλοποίηση του προγράμματος.

Η εποπτεία περιλαμβάνει τις εκθέσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 3, στοιχείο α), και ειδικές δραστηριότητες.

2. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξασφαλίζει την εξωτερική αξιολόγηση του προγράμματος, τόσο μεσοπρόθεσμα όσο και κατά την περάτωσή του. Στόχος της αξιολόγησης είναι να εκτιμήσει τη συνάφεια, την αποτελεσματικότητα και τον αντίκτυπο των διαφόρων ενεργειών και να εξετάσει τον γενικό αντίκτυπο του προγράμματος. Ιδιαίτερη προσοχή αποδίδεται σε ζητήματα κοινωνικής συνοχής και ίσων ευκαιριών.

Η αξιολόγηση εξετάζει επίσης τη συμπληρωματικότητα μεταξύ των ενεργειών του παρόντος προγράμματος και εκείνων που επιδιώκονται από άλλες συναφείς πολιτικές, εργαλεία και ενέργειες της Κοινότητας.

3. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο, στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και στην Επιτροπή των Περιφερειών:

- (α) έκθεση ενδιάμεσης αξιολόγησης σχετικά με τα επιτευχθέντα αποτελέσματα και σχετικά με τις ποιοτικές πτυχές της υλοποίησης του παρόντος προγράμματος έως την 30η Ιουνίου 2005, πριν από το τέλος του 2005·
- (β) έκθεση με θέμα μία εκ των υστέρων αξιολόγηση έως την 31η Δεκεμβρίου 2007.

Άρθρο 14

Έναρξη ισχύος

Η παρούσα απόφαση τίθεται σε ισχύ την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.

Βρυξέλλες,

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Ο Πρόεδρος

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

1. ΓΡΑΜΜΕΣ ΔΡΑΣΗΣ

Οι γραμμές δράσης αποτελούν μέσο για την υλοποίηση του γενικού στόχου του προγράμματος, αποβλέπουν δηλαδή στο να στηρίζουν την ανάπτυξη και την κατάλληλη χρήση της ηλεκτρονικής μάθησης στην Ευρώπη και στο να συνδράμουν τα κράτη μέλη στις προσπάθειές τους στον τομέα αυτό. Διαρθρώνονται σύμφωνα με τους τέσσερις τομείς παρέμβασης του προγράμματος.

1.1 Γραμμή δράσης 1: Ηλεκτρονική μάθηση για την καταπολέμηση του ψηφιακού χάσματος

Αυτή η γραμμή δράσης αφορά τη χρήση της ηλεκτρονικής μάθησης για την αντιμετώπιση προβλημάτων που συνδέονται με το ψηφιακό χάσμα, μία νέα ή πρόσθετη μορφή κοινωνικού αποκλεισμού που οφείλεται στο γεγονός ότι ορισμένα άτομα δεν είναι σε θέση να απολαμβάνουν πλήρως τα οφέλη των ΤΠΕ και του Διαδικτύου στην κοινωνία της γνώσης. Η δράση στον τομέα αυτό πρέπει να καλύπτει τόσο ζητήματα σχεδιασμού όσο και πρακτικά ζητήματα, από την κατανόηση της ψηφιακής μόρφωσης έως τον καθορισμό επανορθωτικών ενεργειών για συγκεκριμένες ομάδες-στόχους.

α) Κατανόηση της ψηφιακής μόρφωσης. Η ψηφιακή μόρφωση είναι μία από τις θεμελιώδεις δεξιότητες και ικανότητες που απαιτούνται για την ενεργό συμμετοχή στην κοινωνία της γνώσης και στη φιλοσοφία των νέων μέσων ενημέρωσης. Η ψηφιακή μόρφωση συνδέεται επίσης με την ικανότητα χρήσης των επικοινωνιακών μέσων και με τις κοινωνικές ικανότητες, καθώς και οι τρεις έχουν κοινούς στόχους, όπως η ενεργός συμμετοχή των πολιτών στα κοινά και η υπεύθυνη χρήση των ΤΠΕ. Η δράση αυτή θα προωθήσει την ευαισθητοποίηση και την κατανόηση των βασικών δεξιοτήτων και ικανοτήτων και του τρόπου με τον οποίο οι ΤΠΕ μπορούν να συμβάλουν στην απόκτησή τους στο πλαίσιο της διά βίου μάθησης. Θα εξεταστούν οι διαφορετικοί τρόποι και τα διαφορετικά επίπεδα χρήσης των ΤΠΕ στην εκπαίδευση, την εργασία, την άσκηση των δικαιωμάτων του πολίτη και την προσωπική ολοκλήρωση. Η ενέργεια θα εκτελεστεί με τους εξής τρόπους:

- **δημιουργία δικτύου εμπειρογνομόνων υψηλού επιπέδου**, που θα παρέχουν συμβουλές και καθοδήγηση στη δράση και στην επιλογή των σχεδίων που θα αναπτυχθούν στο πλαίσió της.
- χρηματοδότηση στοχοθετημένων **σεμιναρίων, εργαστηρίων, εκθέσεων και ερευνών**.

β) Προσδιορισμός και διάδοση ορθών πρακτικών στη χρήση της ηλεκτρονικής μάθησης για την καταπολέμηση του ψηφιακού χάσματος. Η ενέργεια αυτή θα παράσχει πληροφορίες σχετικά με τη χρήση διαφορετικών προτύπων ηλεκτρονικής μάθησης, μέσω της αξιολόγησης και της τεκμηρίωσης αξιόλογων περιπτώσιολογικών μελετών, με ιδιαίτερη έμφαση στα εξής σημεία:

- βελτίωση της πρόσβασης σε πόρους μάθησης για εκείνους που δεν έχουν εύκολη πρόσβαση στις ΤΠΕ, παραδείγματος χάριν, μέσω δημόσιων κέντρων πρόσβασης εξοπλισμένων με πόρους ηλεκτρονικής μάθησης, τα οποία θα παρέχουν καθοδήγηση και συνδρομή, όποτε είναι αναγκαίο.

- αντιμετώπιση των αναγκών των νέων εκπαιδευομένων, και ιδίως εκείνων που βρίσκονται ολοένα και περισσότερο στο περιθώριο της κοινωνίας, όπως είναι αυτοί που εγκαταλείπουν το σχολείο ή οι μειονεκτούντες μετανάστες·
- εξέταση των διαφορετικών γνωστικών και διδακτικών προσεγγίσεων και των διαφορετικών στυλ μάθησης. Ιδιαίτερη προσοχή θα δοθεί στις διαφορετικές ανάγκες και στάσεις ανδρών και γυναικών όσον αφορά τη χρήση νέων μέσων, ώστε να διασφαλίζεται η ισότητα των φύλων·
- αντιμετώπιση ειδικών αναγκών, παραδείγματος χάριν, των αναγκών παιδιών που νοσηλεύονται σε νοσοκομεία ή ανάπηρων χρηστών·
- εκπαιδευτική χρήση των μέσων γενικής πρόσβασης, όπως η τηλεόραση, στο σπίτι και σε κέντρα διάθεσης πόρων, έτσι ώστε να αναπτύσσονται οι νέες δυνατότητες των ψηφιακών μέσων·
- ανάπτυξη νέων εργαλείων και εκπαιδευτικού περιεχομένου για τους νέους, με τη χρήση, παραδείγματος χάριν, προσεγγίσεων όπως τα διαδραστικά παιχνίδια·
- ανάπτυξη νέων εργαλείων και εκπαιδευτικών υπηρεσιών για την κάλυψη γενικών αναγκών, όπως η εκπαίδευση σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του πολίτη ή ο διαπολιτισμικός διάλογος·
- ανάπτυξη, με την αξιοποίηση του έργου των κρατών μελών στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης eEurope2005, νέων εργαλείων και υπηρεσιών για την παροχή κινήτρων και βοήθειας στους ενήλικους έτσι ώστε αυτοί να αποκτήσουν νέες δεξιότητες στην κοινωνία της γνώσης.

γ) **Ενέργειες ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης μέσω ευρωπαϊκών δικτύων του εν λόγω τομέα.** Η γραμμή αυτή θα υποστηρίξει ενέργειες για την καταπολέμηση του ψηφιακού χάσματος, τις οποίες έχουν αναλάβει ευρωπαϊκά δίκτυα, οργανώσεις, δημόσιες αρχές, εταιρικές σχέσεις δημόσιου-ιδιωτικού τομέα ή οποιαδήποτε άλλη μορφή συνεργασίας. Επίσης θα υποστηρίξει τις επαφές και την ανταλλαγή ορθών πρακτικών μεταξύ τους καθώς και, όποτε αρμόζει, τη δημιουργία νέων δικτύων, παραδείγματος χάριν, για ευρωπαϊκά σχέδια που υλοποιούνται στο πλαίσιο διαφορετικών κοινοτικών προγραμμάτων.

1.2 Γραμμή δράσης 2: Ευρωπαϊκοί εικονικοί εκπαιδευτικοί χώροι

Αυτή η γραμμή δράσης στοχεύει στην ανάπτυξη μίας διάστασης ηλεκτρονικής μάθησης για τις ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες στον τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Θα συμβάλει στη δημιουργία ενός ευρωπαϊκού χώρου τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και θα αξιοποιήσει ιδίως τη διαδικασία της Μπολόνια.

α) **Στήριξη της διαδικασίας της Μπολόνια.** Αυτή η ενέργεια στοχεύει στην ανάπτυξη των «πτυχών ηλεκτρονικής μάθησης» των διαφόρων σκελών της διαδικασίας της Μπολόνια, και ειδικότερα εκείνων που αφορούν τα εξής σημεία:

- εικονική κινητικότητα ως συμπλήρωμα και ενίσχυση της φυσικής κινητικότητας (εικονικό ERASMUS)·

- προγράμματα αναγνώρισης και επικύρωσης (ECTS) μαθημάτων ηλεκτρονικής εκπαίδευσης·
- υπηρεσίες πληροφόρησης και καθοδήγησης ή κάθε άλλη συνέργια μεταξύ εικονικών και παραδοσιακών προτύπων μεταξύ των πανεπιστημίων που συμμετέχουν στη διαδικασία αυτή.

Τα σχέδια πρέπει να βασίζονται σε θεσμικές συμφωνίες, διευρύνοντας ή συμπληρώνοντας, όποτε είναι δυνατό, τις υφιστάμενες συμφωνίες συνεργασίας στο πλαίσιο των προγραμμάτων Erasmus ή Erasmus World.

β) Διακρατικοί εικονικοί εκπαιδευτικοί χώροι. Το πρόγραμμα θα μπορούσε να υποστηρίξει περιορισμένο αριθμό στρατηγικών σχεδίων προτεινομένων από ανώτερα εκπαιδευτικά ιδρύματα από τρία, τουλάχιστον, κράτη μέλη. Πρότυπα συνεργασίας για την ηλεκτρονική μάθηση πρέπει να αναπτυχθούν στους εξής τομείς:

- σχεδιασμός διακρατικών διπλωμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης από αρκετά πανεπιστήμια, καθώς και πρότυπων συμφωνιών για την ακαδημαϊκή αναγνώρισή τους·
- πειραματισμοί ευρείας κλίμακας όσον αφορά την εικονική κινητικότητα, επιπροσθέτως της φυσικής κινητικότητας·
- ανάπτυξη καινοτόμων διττών προγραμμάτων σπουδών, βασισμένων στις παραδοσιακές και στις ηλεκτρονικές μεθόδους μάθησης.

γ) Ευρωπαϊκά πρότυπα ηλεκτρονικής μάθησης για την τριτοβάθμια εκπαίδευση. Τα σχέδια αυτά θα αναπτύξουν νέα πρότυπα συνεργασίας μεταξύ των ευρωπαϊκών ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, με αντικείμενο ειδικότερα:

- τον ρόλο των εικονικών πανεπιστημίων στην παροχή συνεχούς κατάρτισης και επαγγελματικής τελειοποίησης και στη διαμόρφωση υπηρεσιών για τη στήριξη της μάθησης, όπως η διαρθρωμένη πρόσβαση σε πόρους μάθησης, π.χ. σε βιβλιοθήκες, μουσεία ή ερευνητικά κέντρα·
- τον ρόλο των εικονικών πανεπιστημίων στην κατάρτιση των εκπαιδευτικών, των εκπαιδευτών και του λοιπού διδακτικού προσωπικού στην παιδαγωγική χρήση της ηλεκτρονικής μάθησης·
- επίτευξη καλύτερης κατανόησης των οργανωτικών αλλαγών για την εφαρμογή της ηλεκτρονικής μάθησης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση καθώς και του αντικτύπου των αλλαγών αυτών στην αξιολόγηση και την καθοδήγηση·
- διαμόρφωση ευρωπαϊκών προτύπων εταιρικών σχέσεων δημόσιου-ιδιωτικού τομέα στον χώρο της ηλεκτρονικής μάθησης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση· στο πλαίσιο αυτό πρέπει να διατηρηθεί ένα ικανοποιητικό επίπεδο πρόσβασης του κοινού σε ποιοτική τριτοβάθμια εκπαίδευση και να χρησιμοποιηθούν πλήρως οι ευκαιρίες που δημιουργούν οι νέες εταιρικές σχέσεις και τα πρότυπα χρηματοδότησης. Το ενδιαφέρον και η προσήλωση των δημόσιων και ιδιωτικών φορέων θα είναι καθοριστικής σημασίας για την επιλογή των πιθανών σχεδίων. Καθοριστικής σημασίας θα είναι επίσης η συνεισφορά των σχεδίων αυτών στην επίτευξη στόχων δημόσιου συμφέροντος στον εκπαιδευτικό και κοινωνικό τομέα.

- δ) **Δικτύωση πρωτοβουλιών που αφορούν εικονικούς εκπαιδευτικούς χώρους.** Η ενέργεια αυτή θα υποστηρίξει τη δημιουργία και την ενδυνάμωση των δικτύων εικονικών εκπαιδευτικών χώρων, προωθώντας την ανταλλαγή ορθών πρακτικών και τη συζήτηση σχετικά με νέα πρότυπα, προκλήσεις και κινδύνους.

1.3 Γραμμή δράσης 3: Αδελφοποίηση σχολείων μέσω του Διαδικτύου

Αυτή η γραμμή δράσης θα διευκολύνει την αδελφοποίηση σχολείων μέσω του Διαδικτύου, παρέχοντας κίνητρα στα ευρωπαϊκά σχολεία για να αναπτύξουν παιδαγωγικές εταιρικές σχέσεις με σχολεία αλλού στην Ευρώπη, έτσι ώστε να προωθηθεί η εκμάθηση γλωσσών και ο διαπολιτισμικός διάλογος. Η ενέργεια θα ξεκινήσει στα σχολεία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και ενδέχεται να επεκταθεί σε άλλες βαθμίδες της σχολικής εκπαίδευσης στο μέλλον.

- α) **Εντοπισμός και ανάλυση των υφιστάμενων πρωτοβουλιών.** Η ενέργεια θα αναλύσει τις υφιστάμενες πρακτικές, με στόχο την εξαγωγή συμπερασμάτων σχετικών με την οργάνωση της νέας δράσης. Θα έχει ως αποτέλεσμα την εκπόνηση εκθέσεων στους εξής τομείς:
- Αξιόλογα σχέδια επίδειξης σχετικά με τη συμβολή των εκπαιδευτικών πολυμέσων και των δικτύων επικοινωνίας στη στήριξη της αδελφοποίησης σχολείων, ιδίως όσον αφορά πολύγλωσσα και πολυπολιτιστικά σχέδια.
  - Κατευθυντήριες γραμμές για τους εκπαιδευτικούς όσον αφορά την αξιοποίηση των δυνατοτήτων των ΤΠΕ για την ανάπτυξη καινοτόμων μεθόδων συνεργασίας, όπως, παραδείγματος χάριν, πολυεπιστημονικές προσεγγίσεις ή χρήση κοινών εργαλείων και πόρων διδασκαλίας.
  - Προσδιορισμός θεμάτων που ενδείκνυνται για σχέδια συνεργασίας, σε τομείς προτεραιότητας, όπως η επιστημονική και η καλλιτεχνική εκπαίδευση, η εκπαίδευση στον τομέα των πολυμέσων ή η διδασκαλία των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων του πολίτη.
- β) **Δημιουργία δικτύου στήριξης σε συνεργασία με τα κράτη μέλη.** Το δίκτυο αυτό θα απαρτίζουν εκπαιδευτικοί ή εκπαιδευτές με πείρα στον τομέα της ευρωπαϊκής συνεργασίας. Θα παρέχει παιδαγωγική στήριξη και καθοδήγηση, εργαλεία και υπηρεσίες για την αναζήτηση εταίρων, και κατευθυντήριες γραμμές και μεθόδους για την ανταλλαγή εμπειριών.
- γ) **Δημιουργία μίας πλατφόρμας στο Διαδίκτυο, που θα λειτουργεί ως κεντρικός κόμβος για τη δράση αδελφοποίησης.** Η ενέργεια αυτή αφορά τη δημιουργία ενός πολύγλωσσου ιστοχώρου, ως πλατφόρμας για τη **συνεργασία** και την επικοινωνία μεταξύ συμμετεχόντων και για την προβολή ορθών πρακτικών.
- δ) **Ενέργειες προώθησης και επικοινωνίας.** Η επιτυχία της πρωτοβουλίας εξαρτάται από μία δυναμική επικοινωνιακή δράση που θα βασίζεται στον ιστοχώρο και θα περιλαμβάνει μεταξύ άλλων τον σχεδιασμό μίας ελκυστικής οπτικής εικόνας, δημοσιεύσεις, δελτία Τύπου, προετοιμασία ενημερωτικών δελτίων σχετικά με σχολικά σχέδια, εκδηλώσεις έναρξης και λήξης, διαγωνισμούς και βραβεία.

1.4 Γραμμή δράσης 4: Εγκάρσιες ενέργειες και εποπτεία της ηλεκτρονικής μάθησης

Επιπλέον, θα χρηματοδοτηθούν εγκάρσιες ενέργειες, όπως οι ακόλουθες:

- α) Υποστήριξη της ενεργού εποπτείας του σχεδίου δράσης για την ηλεκτρονική μάθηση.** Η ενέργεια αυτή θα εξασφαλίσει περισσότερη συνεκτικότητα και προβολή στη δράση της ΕΕ στον τομέα της ηλεκτρονικής μάθησης, μέσα από τα εξής:
- την αποτελεσματική διάδοση του συναφούς υλικού, όπως εκθέσεις και μελέτες, στις διάφορες ομάδες-στόχους και στους συμμετέχοντες στο πρόγραμμα·
  - την ομαδοποίηση των σχεδίων που αφορούν παρόμοιους στόχους ή χρησιμοποιούν παρόμοιες μεθοδολογίες·
  - την υποστήριξη της ανταλλαγής εμπειριών, της αξιολόγησης από ομοτίμους, της δικτύωσης και κάθε άλλης πιθανής συνεργασίας στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του σχεδίου δράσης.
- β) Διατήρηση μίας πύλης για την ηλεκτρονική μάθηση** για την παροχή εύκολης, άμεσης πρόσβασης σε ευρωπαϊκές δραστηριότητες στον τομέα της ηλεκτρονικής μάθησης και στις υπάρχουσες πηγές πληροφόρησης, σε καταλόγους, βάσεις δεδομένων ή χώρους συγκέντρωσης γνώσεων, καθώς και για τη διευκόλυνση της φιλικής προς τον χρήστη πρόσβασης σε ευρωπαϊκά προγράμματα, σχέδια, μελέτες, εκθέσεις και ομάδες εργασίας.
- γ) Διοργάνωση ετήσιου συνεδρίου σχετικά με την ηλεκτρονική μάθηση,** στη διάρκεια του οποίου θα αξιολογείται η πρόοδος και θα παρουσιάζονται αξιόλογα σχέδια που αποδεικνύουν την προστιθέμενη αξία της ηλεκτρονικής μάθησης για διάφορους χρήστες και ανάγκες.
- δ) Ενέργειες ευαισθητοποίησης και πληροφόρησης μέσω ευρωπαϊκών δικτύων.** Οι ενέργειες αυτές θα στηρίζουν ευρωπαϊκά δίκτυα στον τομέα της ηλεκτρονικής μάθησης και συναφείς δραστηριότητες, όπως επικεντρωμένα συνέδρια, σεμινάρια ή εργαστήρια με αντικείμενο βασικά θέματα ηλεκτρονικής μάθησης, π.χ. την διασφάλιση της ποιότητας· επίσης θα στηρίζουν και άλλους μηχανισμούς για την προώθηση του ευρωπαϊκού διαλόγου και την ανταλλαγή ορθών πρακτικών στον τομέα αυτό.
- ε) Συμμετοχή σε διεθνή σχέδια** με αντικείμενο την ορθή και αποτελεσματική χρήση των ΤΠΕ στην εκπαίδευση και κατάρτιση, όπως, για παράδειγμα, αυτά που προετοιμάζουν ο ΟΟΣΑ (PISA), η IEA (TIMSS, SITES) ή η UNESCO (ψηφιακή μόρφωση)⁴⁷.
- στ) Σχεδιασμός και ανάπτυξη εργαλείων εποπτείας, ανάλυσης και πρόβλεψης** για την ηλεκτρονική μάθηση στην Ευρώπη, συμπεριλαμβανομένης της χρηματοδότησης ειδικών ερευνών, μελετών και δραστηριοτήτων συλλογής πληροφοριών σχετικά με την πραγματική χρήση της ηλεκτρονικής μάθησης στα διάφορα εκπαιδευτικά πλαίσια. Με τα εργαλεία αυτά θα διαμορφωθεί η βάση μίας εικονικής δομής για την

⁴⁷

PISA: Πρόγραμμα διεθνούς αξιολόγησης μαθητών, TIMSS: τρίτη διεθνής μελέτη για τα μαθηματικά και τις επιστήμες, SITES: δεύτερη μελέτη για τις τεχνολογίες της πληροφορίας στην εκπαίδευση και IEA: Διεθνής ένωση για την αξιολόγηση των μαθητικών επιδόσεων

παροχή ουσιαστικών και έγκαιρων πληροφοριών σχετικά με την ηλεκτρονική μάθηση στην Ευρώπη, σε συνεργασία με τη Eurostat, την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και διεθνείς οργανισμούς (π.χ. ΟΟΣΑ). οι πληροφορίες αυτές θα καλύψουν τις ανάγκες του ακαδημαϊκού χώρου, της βιομηχανίας και των υπευθύνων για τη χάραξη πολιτικής.

1.5 Ενέργειες τεχνικής υποστήριξης

Επιπλέον, η υλοποίηση του προγράμματος θα υποστηρίζεται από ενέργειες που αποβλέπουν στη διάδοση των αποτελεσμάτων (π.χ. δημοσιεύσεις, παραπομπές στο Διαδίκτυο, προβολή σχεδίων και εκδηλώσεων) και, εφόσον είναι αναγκαίο, από στρατηγικές μελέτες σχετικά με την αντιμετώπιση νέων προβλημάτων ή την αξιοποίηση ευκαιριών ή κάθε άλλο σημαντικό ζήτημα που αφορά την πρόοδο της ηλεκτρονικής μάθησης στην Ευρώπη. Το πρόγραμμα θα υποστηρίξει επίσης τη συνεχή τροφοδότηση με γνώμες και απόψεις από χρήστες και συμμετέχοντες και την τελική εξωτερική αξιολόγησή του.

2. ΜΕΘΟΔΟΙ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Η χρηματοδότηση θα χορηγηθεί κατόπιν διαγωνισμού προσφορών και διαγωνισμού προτάσεων.

Θα χρηματοδοτηθεί κατά 100% η αγορά υπηρεσιών (όπως μελέτες, δημοσιεύσεις ή εμπειρογνώμονες) και πιθανώς η συνεισφορά σε μελλοντικό εκτελεστικό οργανισμό, η οποία μελετάται.

Οι ενέργειες θα χρηματοδοτηθούν με τους εξής τρόπους:

- επιδοτήσεις που θα καλύπτουν έως 80 % των επιλέξιμων δαπανών με άλλες πηγές του δημόσιου ή/και του ιδιωτικού τομέα για σχέδια συνεργασίας, όπως για παράδειγμα καινοτόμα σχέδια διαρθρωτικής φύσης (γραμμή δράσης 2).
- επιδοτήσεις που θα καλύπτουν έως 80 % των επιλέξιμων δαπανών για εταιρικές σχέσεις ηλεκτρονικής μάθησης, στις οποίες προΐστανται ιδρύματα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και οι οποίες αποβλέπουν στο να προσδώσουν «διάσταση ηλεκτρονικής μάθησης» στις υπάρχουσες συμφωνίες στο πλαίσιο της διαδικασίας της Μπολόνια και στα νέα εικονικά μοντέλα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (γραμμή δράσης 2).
- 100 % χρηματοδότηση σε μία υποστηρικτική δομή για την αδελφοποίηση σχολείων· η δομή αυτή θα συμπεριλαμβάνει έναν κεντρικό ιστοχώρο, ένα ευρωπαϊκό δίκτυο παιδαγωγικής στήριξης σε **συνεργασία** με κράτη μέλη, ενέργειες προώθησης και διάδοσης καθώς και κάθε άλλη απαραίτητη δραστηριότητα στήριξης, όπως για παράδειγμα την επανεξέταση των υφιστάμενων προγραμμάτων αδελφοποίησης ή τη διαμόρφωση ενός ειδικού εργαλείου αναζήτησης εταίρων. Προβλέπονται επιδοτήσεις σε ποσοστό 50 % έως 80 % για τη στήριξη των ενεργειών προώθησης και διάδοσης (γραμμή δράσης 3).
- επιδοτήσεις μεταξύ 50 και 80 % των εξόδων που συνδέονται με ενέργειες πληροφόρησης και επικοινωνίας, όπως συνέδρια, σεμινάρια, επισκέψεις, κοινές εκθέσεις, αξιολόγηση από ομοτίμους και άλλες παρόμοιες ενέργειες διάδοσης και ανταλλαγής γνώσεων (γραμμή δράσης 4).

Οι μηχανισμοί υλοποίησης που προβλέπονται στην πρόταση ανταποκρίνονται γενικά στη συνήθη κοινοτική προσέγγιση της επιδότησης και της συγχρηματοδότησης βάσει αναλυτικών

αιτήσεων χρηματοδότησης. Επίσης, ορισμένα μέρη θα χρηματοδοτηθούν εξ ολοκλήρου από την Κοινότητα, όπως το δίκτυο υποστήριξης και ο κεντρικός ιστοχώρος της ενέργειας για την αδελφοποίηση σχολείων. Η χρηματοδότηση θα χορηγηθεί κατόπιν διαγωνισμού προσφορών και διαγωνισμού προτάσεων.

Τη διαχείριση του προγράμματος θα αναλάβει σε κεντρικό επίπεδο η Επιτροπή, με την πιθανή συνδρομή μελλοντικού εκτελεστικού οργανισμού, η σύσταση του οποίου μελετάται. Η πίστωση πρόκειται να καλύψει δαπάνες για μελέτες, συσκέψεις εμπειρογνομόνων, πληροφόρηση, συνέδρια και δημοσιεύσεις που συνδέονται άμεσα με τον στόχο του προγράμματος, καθώς και κάθε άλλη δαπάνη παροχής τεχνικής και διοικητικής συνδρομής στην οποία δεν περιλαμβάνονται καθήκοντα δημόσιων αρχών.

Ορισμένες συγχρηματοδοτούμενες ενέργειες (π.χ. δράση 3) είναι δυνατό να εκτελεστούν με ειδικά δίκτυα (EUN, EUA) που διαθέτουν εκ των πραγμάτων μονοπώλιο. Το EUN είναι ένα δίκτυο υπουργείων παιδείας που περιλαμβάνει όλα τα κράτη μέλη και αρκετές υποψήφιες χώρες. Η EUA είναι η Ευρωπαϊκή Ένωση Πανεπιστημίων, η οποία περιλαμβάνει περισσότερα από 500 πανεπιστήμια.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

Τομέας (είς) πολιτικής: Εκπαίδευση και πολιτισμός

Δραστηριότητα (ες): Εκπαίδευση

Τίτλος της δράσης: Πρόγραμμα για τη βελτίωση της ποιότητας των ευρωπαϊκών συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης και της πρόσβασης σε αυτά με την αποτελεσματική ενσωμάτωση των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας (πρόγραμμα ηλεκτρονικής μάθησης)

1. ΓΡΑΜΜΗ (ΕΣ) ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ + ΤΙΤΛΟΣ (ΟΙ)

Νέες γραμμές προϋπολογισμού: Β3-1008 και Β3-1008Α

2. ΣΥΝΟΛΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

2.1. Συνολική επιχορήγηση για τη δράση (Μέρος Β): εκατομμύρια ευρώ σε πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων

€ 36 εκατομμύρια

2.2. Περίοδος εφαρμογής:

Από την 1η Ιανουαρίου 2004 έως την 31η Δεκεμβρίου 2006

2.3. Συνολική πολυετής εκτίμηση δαπανών:

α) Χρονοδιάγραμμα πιστώσεων αναλήψεων υποχρεώσεων (ΠΑΥ)/ πιστώσεων πληρωμών (ΠΠ) (δημοσιονομική παρέμβαση)

εκατομμύρια ευρώ (μέχρι τρίτον δεκαδικού)

	2004	2005	2006	2007	2008	Σύνολο
ΠΑΥ	9,670	10,670	11,660			32,000
ΠΠ	5,624	9,094	10,978	4,926	1,378	32,000

β) Τεχνική και διοικητική συνδρομή και δαπάνες υποστήριξης (βλέπε σημείο 6.1.2.)

εκατομμύρια ευρώ (μέχρι τρίτον δεκαδικού)

	2004	2005	2006	2007	2008	Σύνολο
ΠΑΥ	1,330	1,330	1,340			4,000
ΠΠ	1,064	1,300	1,338	0,268	0,030	4,000

εκατομμύρια ευρώ (μέχρι τρίτου δεκαδικού)

Μερικό σύνολο α+β	2004	2005	2006	2007	2008	Σύνολο
ΠΑΥ	11,000	12,000	13,000			36,000
ΠΠ	6,688	10,394	12,316	5,194	1,408	36,000

- γ) Συνολική δημοσιονομική επίπτωση ανθρωπίνων πόρων και άλλων διοικητικών δαπανών (βλέπε σημεία 7.2. και 7.3.)

εκατομμύρια ευρώ (μέχρι τρίτου δεκαδικού)

	2004	2005	2006	2007	2008	Σύνολο
ΠΑΥ/ ΠΠ	1,757	1,757	1,758			5,272

ΣΥΝΟΛΟ α+β+γ	2004	2005	2006	2007	2008	Σύνολο
ΠΑΥ	12,757	13,757	14,758			41,272
ΠΠ	8,445	12,151	14,074	5,194	1,408	41,272

2.4. Συμβατότητα με τον δημοσιονομικό προγραμματισμό και τις δημοσιονομικές προοπτικές

- ☒ Η πρόταση είναι συμβατή με τον υφιστάμενο δημοσιονομικό προγραμματισμό
- ☐ Η πρόταση απαιτεί επαναπροσανατολισμό του σχετικού κεφαλαίου των δημοσιονομικών προοπτικών.
- ☐ Η πρόταση ενδέχεται να απαιτήσει την εφαρμογή των διατάξεων της διοργανικής συμφωνίας.

2.5. Δημοσιονομική επίπτωση στα έσοδα:

- ☒ Η πρόταση δεν έχει δημοσιονομικές επιπτώσεις (αφορά τεχνικά ζητήματα σχετικά με την εφαρμογή ενός μέτρου)

3. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

Είδος δαπάνης		Νέα	Συμμετοχή ΕΖΕΣ	Συμμετοχή υποψήφιων χωρών	Κεφάλαιο Δημοσιονομι κών προοπτικών
ΜΥΔ	ΔΠ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	ΝΑΙ	3

4. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ

Άρθρα 149 και 150 της Συνθήκης ΕΚ.

Απόφαση αριθ. .../.../ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, για την έγκριση πολυετούς προγράμματος για την προώθηση ευρωπαϊκών προτύπων ενσωμάτωσης των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας στα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης (ηλεκτρονική μάθηση)

5. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΑ

5.1. Αναγκαιότητα κοινοτικής παρέμβασης

5.1.1. *Επιδιωκόμενοι στόχοι και κοινοτική παρέμβαση*

Γενικός στόχος του προγράμματος είναι η βελτίωση της ποιότητας των ευρωπαϊκών συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης και της πρόσβασης σε αυτά με την αποτελεσματική ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών (ηλεκτρονική μάθηση), έτσι ώστε να υποστηρίζονται και να συμπληρώνονται οι ενέργειες των κρατών μελών στον τομέα αυτό.

Για τον σκοπό αυτό, το πρόγραμμα θα προωθήσει τη δημιουργική και καινοτόμο χρήση των ΤΠΕ από τα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης, ως σημαντικό στοιχείο της προσαρμογής τους στην κοινωνία της γνώσης. Επίσης, θα διερευνήσει και θα προωθήσει τρόπους και μέσα χρήσης της ηλεκτρονικής μάθησης για την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και της προσωπικής ανάπτυξης, με έμφαση στον διαπολιτισμικό διάλογο και στην καταπολέμηση του ψηφιακού χάσματος.

Το πρόγραμμα στοχεύει επίσης στην ανάπτυξη της ευρωπαϊκής διάστασης της εκπαίδευσης, εξασφαλίζοντας ότι όλοι οι ευρωπαίοι μαθητές και σπουδαστές έχουν στη διάρκεια των σπουδών τους την ευκαιρία να συμμετάσχουν σε ένα ευρωπαϊκό πρόγραμμα, σε συνεργασία με μαθητές και σπουδαστές σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

Στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, το πρόγραμμα ηλεκτρονικής μάθησης θα συμβάλει στην ενίσχυση και επέκταση των υφιστάμενων προγραμμάτων φυσικής κινητικότητας και ακαδημαϊκών ανταλλαγών (πρόγραμμα Erasmus, διαδικασία της Μπολόνια) και θα παράσχει την εναλλακτική λύση της εικονικής κινητικότητας σε όλους όσους, για διάφορους λόγους, δεν μπορούν να επωφεληθούν της πραγματικής κινητικότητας.

Στα σχολεία, το πρόγραμμα θα δρομολογήσει και θα υποστηρίξει ένα πανευρωπαϊκό σχέδιο αδελφοποίησης σχολείων μέσω του Διαδικτύου, ξεκινώντας από τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Το σχέδιο θα προωθήσει την αδελφοποίηση σχολείων και θα συμβάλει στην δημιουργία μίας ευρωπαϊκής διάστασης στην εκπαίδευση. Θα αποτελέσει κίνητρο για την εκμάθηση γλωσσών, άσκηση διαπολιτισμικού διαλόγου και προετοιμασία για την άσκηση των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων του πολίτη στην κοινωνία της γνώσης.

Τέλος, το πρόγραμμα θα διαθέτει μία εγκάρσια γραμμή δράσης, με στόχο τη δυναμική διάδοση και προώθηση των στόχων του. Καταρχάς αυτό θα πραγματοποιηθεί στο πλαίσιο της εποπτείας του σχεδίου δράσης για την ηλεκτρονική μάθηση, σε συνεργασία με άλλα κοινοτικά προγράμματα και εργαλεία που συνδέονται με την ηλεκτρονική μάθηση. Το πρόγραμμα θα προωθήσει επίσης την ανάπτυξη διακρατικών σχεδίων, την ανταλλαγή ορθών πρακτικών και τη δημιουργία πλατφόρμων πληροφόρησης και επικοινωνίας σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Οι ειδικοί στόχοι του προγράμματος είναι οι εξής:

- διερεύνηση και προώθηση τρόπων και μέσων χρήσης της ηλεκτρονικής μάθησης για την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και της προσωπικής ανάπτυξης, την προώθηση του διαπολιτισμικού διαλόγου και την καταπολέμηση του ψηφιακού χάσματος·
- προώθηση και ανάπτυξη της χρήσης της ηλεκτρονικής μάθησης, ως καθοριστικού παράγοντα για την επίτευξη της διά βίου μάθησης στην Ευρώπη·
- αξιοποίηση των δυνατοτήτων της ηλεκτρονικής μάθησης για την προώθηση της ευρωπαϊκής διάστασης στην εκπαίδευση·
- επίτευξη καλύτερα διαρθρωμένης συνεργασίας στον τομέα της ηλεκτρονικής μάθησης μεταξύ των διαφόρων κοινοτικών προγραμμάτων και εργαλείων και των ενεργειών των κρατών μελών·
- καθιέρωση μηχανισμών για την ενθάρρυνση της βελτίωσης της ποιότητας προϊόντων και υπηρεσιών, για την αποτελεσματική διάδοσή τους και για την ανταλλαγή ορθών πρακτικών.

Για την επίτευξη των ανωτέρω, η Επιτροπή προτείνει τη θέσπιση ενός προγράμματος δράσης που δεν θα αναπαράγει, αλλά θα συμπληρώνει τα άλλα προγράμματα της Κοινότητας και των κρατών μελών. Το πρόγραμμα θα παράσχει χρηματοδοτική στήριξη με σκοπό να επιτύχει:

- **συντονισμένες ενέργειες** μεταξύ της Επιτροπής, κρατών μελών, άλλων ενδιαφερομένων φορέων στον τομέα της εκπαίδευσης και της καινοτομίας και εμπειρογνομόνων και ερευνητών του τομέα· οι ενέργειες αυτές θα αποβλέπουν στην εποπτεία, την αξιολόγηση και τη διάδοση εθνικών εμπειριών και ορθών πρακτικών όσον αφορά τη χρήση της **ηλεκτρονικής μάθησης για την καταπολέμηση του ψηφιακού χάσματος**, ενώ παράλληλα θα παρέχουν σχετικές πληροφορίες για τη λήψη αποφάσεων και παραδείγματα προς μίμηση στους ενδιαφερόμενους φορείς·
- **πολυμερείς και πολυετείς εταιρικές σχέσεις**, στις οποίες θα συμμετέχουν ιδρύματα **τριτοβάθμιας εκπαίδευσης** στα κράτη μέλη καθώς και άλλοι ενδιαφερόμενοι φορείς από τον τομέα της εκπαίδευσης και της καινοτομίας, όπως πολιτιστικά και επιστημονικά ιδρύματα, δημόσιες αρχές και βιομηχανικοί κλάδοι· οι ενέργειες αυτές θα αποβλέπουν στο να ενισχύσουν την ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της ηλεκτρονικής μάθησης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και στο να συμβάλουν στην οικοδόμηση ενός ευρωπαϊκού χώρου εκπαίδευσης, ιδίως στους τομείς των διευρωπαϊκών προγραμμάτων σπουδών, κατάρτισης και έρευνας και της εικονικής κινητικότητας·
- **ένα πανευρωπαϊκό σχέδιο αδελφοποίησης σχολείων μέσω του Διαδικτύου**, μεταξύ των σχολείων διαφόρων ευρωπαϊκών χωρών, ώστε να εξασφαλίζεται ότι οι μαθητές θα μπορούν να αντλήσουν οφέλη, στη διάρκεια της σχολικής τους θητείας, από τις παιδαγωγικές σχέσεις με σχολεία σε άλλες χώρες της Ευρώπης, γεγονός που ενισχύει τον διαπολιτισμικό διάλογο και την εκμάθηση γλωσσών·

- **εγκάρσιες ενέργειες**, οι οποίες θα υποστηριχθούν από το πρόγραμμα: ένα πλαίσιο για την καλύτερη διάρθρωση της συνεργασίας στον τομέα της ηλεκτρονικής μάθησης, το οποίο θα βασίζεται στην εποπτεία του σχεδίου δράσης για την ηλεκτρονική μάθηση, και θα αποσκοπεί στη βελτίωση της συνέργειας μεταξύ **κοινοτικών προγραμμάτων και εργαλείων**, καθώς και μεταξύ των προγραμμάτων αυτών και των εθνικών συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης. Οι ενέργειες της γραμμής αυτής θα διευκολύνουν, μεταξύ άλλων, την επικοινωνία, την εποπτεία, τη συγκριτική αξιολόγηση και την αξιολόγηση από ομοτίμους· κοινά ή συντονισμένα ερευνητικά σχέδια· συμμετοχή σε διεθνή σχέδια και έρευνες και ευρεία διάδοση των ορθών ευρωπαϊκών πρακτικών.

Εξάλλου, το πρόγραμμα θα παρέχει επίσης τεχνική συνδρομή για μελέτες, δημοσιεύσεις, κοινή ανάπτυξη ενεργειών επικοινωνίας, κοινή ανάπτυξη μέσω βασισμένων στον Παγκόσμιο Ιστό και άλλων, για τη διάδοση, προώθηση και υποστήριξη ενεργειών και μέτρων για την καταπολέμηση του ψηφιακού χάσματος, πανευρωπαϊκών προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, σχεδίων εικονικής κινητικότητας και κάθε άλλης δημιουργικής και καινοτόμου χρήσης της ηλεκτρονικής μάθησης στην Ευρώπη.

Η λειτουργία του προγράμματος θα στηριχθεί κατά προτεραιότητα στην αξιοποίηση του υπάρχοντος υλικού σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο. Όσον αφορά τις ενέργειες ευαισθητοποίησης και επικοινωνίας, που είναι ιδιαίτερα σημαντικές για την ευρύτερη και καλύτερη χρήση της ηλεκτρονικής μάθησης, το πρόγραμμα θα λειτουργεί, κατά το δυνατόν, μέσω καλά εδραιωμένων ευρωπαϊκών οργανώσεων, δικτύων και άλλων μορφών οργανωμένης συνεργασίας, καθώς αυτός είναι ο αποτελεσματικότερος τρόπος για την προσέγγιση των ομάδων στόχων.

5.1.2. Μέτρα σε σχέση με την εκ των προτέρων αξιολόγηση

Η εκ των προτέρων αξιολόγηση καλύπτει ευρύ φάσμα ενεργειών που πραγματοποιήθηκαν στο διάστημα 1996 – 2002. Η παρούσα πρόταση αποτελεί συνέχεια της ανακοίνωσης της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο «Σχέδιο δράσης eLearning»⁴⁸, στην οποία προσδιορίζονται ορισμένες βασικές ενέργειες για την προώθηση της ενσωμάτωσης των ΤΠΕ στην εκπαίδευση και κατάρτιση, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη και με την υποστήριξη αυτών· του ψηφίσματος του Συμβουλίου σχετικά με την πρωτοβουλία «ηλεκτρονική μάθηση»⁴⁹, που υποστηρίζει το προηγούμενο σχέδιο δράσης και τις ενέργειες που αναλήφθηκαν στο μεσοδιάστημα και καλεί την Επιτροπή να συνεχίσει και να εντείνει τις ενέργειες στον εν λόγω τομέα· και του ψηφίσματος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου⁵⁰, στο οποίο ζητείται ο καθορισμός νομικής βάσης για την περαιτέρω ανάπτυξη της πρωτοβουλίας της ηλεκτρονικής μάθησης.

Για την εκπόνηση της παρούσας πρότασης ελήφθησαν υπόψη οι σημαντικές συζητήσεις αφενός με υπηρεσίες της Επιτροπής που είναι αρμόδιες για δραστηριότητες εποπτείας των προγραμμάτων eEurope και ηλεκτρονικής μάθησης, όπως π.χ. οι Γενικές Διευθύνσεις Κοινωνίας των Πληροφοριών, Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων, Επιχειρήσεων και η Eurostat, και αφετέρου με υπηρεσίες πληροφόρησης και παρατήρησης, όπως οι Eurydice και ΟΟΣΑ. Αξιοποιήθηκαν επίσης διάφορες μελέτες και εκθέσεις των εν λόγω υπηρεσιών. Η

---

⁴⁸ COM (2001) 172 τελικό

⁴⁹ ΕΕ C 20.07.2001, σ.3

⁵⁰ A5-0102/2001 τελικό

ευρεία και αποτελεσματική αφομοίωση της ηλεκτρονικής μάθησης⁵¹ θα συμβάλει καθοριστικά στην επίτευξη των φιλόδοξων στόχων που έθεσε η ΕΕ για τα σύστημα εκπαίδευσης και κατάρτισης⁵² και για την ανάπτυξη της κοινωνίας της γνώσης στην Ευρώπη.

Η πρόταση λαμβάνει επίσης υπόψη τις εκτενείς συζητήσεις με τα κράτη μέλη, στο πλαίσιο της ομάδας εργασίας για την ηλεκτρονική μάθηση καθώς και στα συνέδρια και άλλες εκδηλώσεις που οργάνωσαν οι διαδοχικές προεδρίες της ΕΕ σχετικά με τη χρήση των ΤΠΕ στην εκπαίδευση και κατάρτιση. Τέλος, η πρόταση αξιοποιεί τα συμπεράσματα πολλών ειδικών συναντήσεων με εμπειρογνώμονες σχετικά με τις κεντρικές ενέργειες που προσδιορίζονται στο σχέδιο δράσης για την ηλεκτρονική μάθηση, όπως τα εικονικά πανεπιστήμια, η κατάρτιση των εκπαιδευτικών, τα νέα περιβάλλοντα μάθησης ή οι επιστημονικές σπουδές με υπεύθυνους χάραξης πολιτικής σε τρίτες χώρες ιδιαίτερα προηγμένες στη χρήση των ΤΠΕ στην εκπαίδευση, όπως η Αυστραλία και ο Καναδάς και με τον κλάδο της ηλεκτρονικής μάθησης.

Καθώς αυξάνουν η **αφομοίωση της ηλεκτρονικής μάθησης** και οι γνώσεις μας όσον αφορά τα ισχυρά σημεία και τις αδυναμίες της, και καθώς αναπτύσσεται η γενική ζήτηση και η ευρωπαϊκή αγορά ηλεκτρονικής μάθησης, πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή σε ζητήματα καλής χρήσης, όπως η **αποτελεσματικότητα, η ορθή πρακτική, η ποιότητα και η βιωσιμότητα**, και να δοθεί έμφαση στις απαιτούμενες **οργανωτικές αλλαγές** για την πλήρη αξιοποίηση των ωφελημάτων της.

Απαιτείται περισσότερη **καινοτομία στη χρήση της ηλεκτρονικής μάθησης**, με συνεχή ενημέρωση σχετικά με την πρόοδο σε όλους τους συναφείς τομείς, ιδίως όσον αφορά τον γόνιμο και συνεχιζόμενο **διάλογο και την έρευνα σχετικά με την παιδαγωγική χρήση των νέων τεχνολογιών**, που συχνά θέτει υπό αμφισβήτηση τον ρόλο της τεχνολογίας και υπενθυμίζει ότι είναι αναγκαίο να μη λησμονούμε τα βασικά. Είναι επίσης αναγκαίο να προωθηθεί η ενεργός **διάδοση των αποτελεσμάτων της έρευνας** και της παρατήρησης στους αρμόδιους για τη λήψη αποφάσεων, σε άλλους ερευνητές και στους επαγγελματίες του τομέα.

Ειδικότερα, πρέπει οπωσδήποτε να αναπτυχθούν **ευρωπαϊκά περιεχόμενα και υπηρεσίες ποιότητας**, και να αναζητηθούν τρόποι και μέσα για τη διασφάλιση της **διαλειτουργικότητάς** τους· πρέπει να αυξηθεί η **προβολή και η πρόσβαση** σε αυτά και πρέπει να βελτιωθούν οι δυνατότητες αφομοίωσής τους από άλλους ενδιαφερομένους, μέσω εμπορικών και μη εμπορικών μηχανισμών διανομής. Αυτές οι προσπάθειες δημιουργίας και ανταλλαγής γνώσεων πρέπει να καταβάλλονται με γνώμονα τον **σεβασμό της γλωσσικής και πολιτιστικής πολυμορφίας**.

Οι συγκεκριμένες αυτές ανάγκες δεν καλύπτονται επαρκώς από τα υφιστάμενα κοινοτικά προγράμματα.

---

⁵¹ Η ηλεκτρονική μάθηση είναι πλέον μία γενική έννοια (αναφέρεται επίσης συχνά ως «μεικτή μάθηση»), η οποία αφορά όλες τις μορφές μάθησης που παρέχονται με την υποστήριξη της τεχνολογίας. Περιλαμβάνει ευρύ φάσμα συσκευών, από τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές έως την ψηφιακή τηλεόραση και το ραδιόφωνο, και ευρύ φάσμα μέσων υποστήριξης και υπηρεσιών, και ειδικότερα τη νέα διάσταση που έχουν αποκτήσει όλα αυτά τα εργαλεία με τη διασυνδεσιμότητα και τη δυνατότητα πρόσβασης σε αυτά μέσω του Διαδικτύου. Στο πλαίσιο του παρόντος προγράμματος, για λόγους συνέπειας, θα χρησιμοποιείται για την ηλεκτρονική μάθηση ο ορισμός του σχεδίου δράσης («η χρήση των νέων τεχνολογιών πολυμέσων και του Internet, για τη βελτίωση της ποιότητας της μάθησης με διευκόλυνση της πρόσβασης σε πόρους και υπηρεσίες, καθώς και των ανταλλαγών και της εξ αποστάσεως συνεργασίας»).

⁵² COM (2001)59

Η κεντρική δράση III, Περιεχόμενο και εργαλεία πολυμέσων, του προγράμματος για τις ΤΚΠ περιλαμβάνει μία ειδική γραμμή για την εκπαίδευση και κατάρτιση, αλλά επικεντρώνεται στην τεχνολογική έρευνα «αιχμής», όπως για παράδειγμα οι τεχνολογίες πλέγματος GRID, και δεν διαθέτει τα απαραίτητα εργαλεία και τους μηχανισμούς για να εξασφαλίσει την αποτελεσματική διάδοση των αποτελεσμάτων στους χρήστες, ώστε να διευκολύνει την αφομοίωση των πολυμέσων από τα εκπαιδευτικά συστήματα. **Πρέπει να δημιουργηθεί ένας καλά διαρθρωμένος σύνδεσμος μεταξύ της προηγμένης έρευνας και της αφομοίωσης της ηλεκτρονικής μάθησης από τα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης.**

Υπάρχουν δυνατότητες ανάπτυξης σχεδίων μάθησης μέσω των ΤΠΕ στο πλαίσιο των προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης ΣΩΚΡΑΤΗΣ και Leonardo da Vinci, και ειδικότερα της δράσης ΣΩΚΡΑΤΗΣ-Minerva. Ωστόσο, τα προγράμματα αυτά επικεντρώνονται στην αρχική έρευνα και δοκιμή και δεν προνοούν για τη στοχοθετημένη έρευνα και την περισσότερο επιχειρησιακή προσέγγιση που απαιτείται για την αποτελεσματική αξιολόγηση και αξιοποίηση και για την αφομοίωση της ηλεκτρονικής μάθησης. **Τα προγράμματα αυτά χρειάζονται ένα ειδικό συμπλήρωμα, που θα στοχεύει στην αποτελεσματική ανάπτυξη και αξιοποίηση των δυνατοτήτων της ηλεκτρονικής μάθησης.**

Τέλος, υπάρχουν σημαντικοί χρηματοδοτικοί πόροι για τη στήριξη της ανάπτυξης μαθημάτων και διδακτικού υλικού κατάρτισης και εκπαίδευσης στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου, αλλά αυτοί είναι προσανατολισμένοι στην απασχόληση και σε άλλες επείγουσες κοινωνικές ανάγκες, δεν καλύπτουν το σύνολο των δυνατοτήτων ηλεκτρονικής μάθησης και, κυρίως, δεν δίδουν την απαραίτητη έμφαση στην προηγμένη παιδαγωγική έρευνα. **Οι πρωτοβουλίες απασχόλησης πρέπει να αποκτήσουν κατάλληλη παιδαγωγική βάση και να ερεϊδούνται στην προσωπική ανάπτυξη,** λαμβάνοντας υπόψη τα διαφορετικά στυλ μάθησης, τα πολιτισμικά και κοινωνικά εμπόδια στη μάθηση και τα ζητήματα που σχετίζονται με την ιδιότητα του πολίτη στην κοινωνία της γνώσης, υπερβαίνοντας τις αμιγώς πρακτικές ανάγκες που σχετίζονται με την εργασία.

Από τα ανωτέρω προκύπτουν δύο λειτουργικά συμπεράσματα:

- υπάρχει συναίνεση όσον αφορά την **προστιθέμενη αξία της ευρωπαϊκής διάστασης** για την χάραξη πολιτικής στον τομέα των ΤΠΕ όσον αφορά τη χρήση των ΤΠΕ στην εκπαίδευση και κατάρτιση, και ειδικότερα τον αυξανόμενο διάλογο, την πληροφόρηση και την ανταλλαγή ορθών πρακτικών·
- υπάρχει συναίνεση όσον αφορά την ευκαιρία που παρέχεται στο νέο κοινοτικό εργαλείο να ανταποκριθεί στις ειδικές ανάγκες που προσδιορίστηκαν στη διαδικασία διαβουλεύσεων, και ειδικότερα την ενσωμάτωση των πτυχών της ηλεκτρονικής μάθησης στη διαδικασία της Μπολόνια, και να δοκιμάσει νέους τρόπους κοινοτικής δράσης για τη στήριξη της ευρωπαϊκής συνεργασίας στον τομέα αυτό.

Με βάση τα ανωτέρω και λαμβάνοντας υπόψη την εμπειρία από άλλα κοινοτικά προγράμματα, οι υπηρεσίες της Επιτροπής εκπόνησαν έκθεση εκ των προτέρων αξιολόγησης, βασισμένη στον Οδηγό εκ των προτέρων αξιολόγησης (που δημοσιεύθηκε από τη ΓΔ Προϋπολογισμού τον Δεκέμβριο του 2001). Το περιεχόμενο της εν λόγω έκθεσης ενσωματώθηκε πλήρως στην αιτιολογική έκθεση και στο δημοσιονομικό δελτίο.

5.1.3. Μέτρα μετά την εκ των υστέρων αξιολόγηση

Η πρόταση αξιοποιεί την εμπειρία και τα διδάγματα προγραμμάτων, όπως το ΣΩΚΡΑΤΗΣ/Minerva, ειδικών ενεργειών πολυμέσων, όπως η CONNECT, και άλλων κοινοτικών προγραμμάτων, όπως η κεντρική δράση III, Περιεχόμενο και εργαλεία πολυμέσων, του προγράμματος ΤΚΠ, και το πρόγραμμα eContent. Περιλαμβάνονται οι εκθέσεις εξωτερικής αξιολόγησης των εν λόγω προγραμμάτων, καθώς και οι εκθέσεις που εκπονήθηκαν για ζητήματα σχετικά με την ηλεκτρονική μάθηση, όπως, για παράδειγμα, η τελική έκθεση της Task Force «εκπαιδευτικό λογισμικό πολυμέσων».

Η παρούσα πρόταση λαμβάνει υπόψη την πείρα που αποκτήθηκε από τις προπαρασκευαστικές ενέργειες για την ηλεκτρονική μάθηση, που αναλήφθηκαν το 2001 και το 2002 και θα συνεχιστούν το 2003. Η πείρα αυτή ενισχύει τα ανωτέρω συμπεράσματα σχετικά με την αναγκαιότητα μίας περισσότερο ευέλικτης και στοχοθετημένης προσέγγισης, καλύτερα προσαρμοσμένης στην ηλεκτρονική μάθηση, που αποτελεί μία νέα δραστηριότητα σε ταχεία εξέλιξη.

Η παρούσα πρόταση εμπνεύστηκε επίσης από τις εκθέσεις και την ανάλυση ευρωπαϊκών δικτύων με ευρεία πείρα σε θέματα ευρωπαϊκών προγραμμάτων. Τέλος, θεμελιώδους σημασίας πηγή αποτέλεσαν τα έγγραφα πολιτικής και οι εμπειρίες των κρατών μελών, που συζητήθηκαν διεξοδικά στις συναντήσεις της ομάδας εργασίας για την ηλεκτρονική μάθηση με τα κράτη μέλη. Ορισμένα κράτη μέλη έχουν ήδη εκπονήσει ενδιαφέρουσες αξιολογήσεις για τα πρώτα στάδια των πολιτικών και των ενεργειών τους όσον αφορά τη χρήση των ΤΠΕ στην εκπαίδευση.

Τα διδάγματα που αποκομίστηκαν στο παρελθόν μπορούν να εξεταστούν από δύο διαφορετικές οπτικές γωνίες:

- α) διδάγματα που μπορούν να εφαρμοστούν στον σχεδιασμό του προγράμματος·
- β) διδάγματα που μπορούν να εφαρμοστούν στη διαχείριση του προγράμματος.

Όσον αφορά τον σχεδιασμό του προγράμματος, η πρόταση βασίζεται στην αποδεδειγμένη αξία της ευρωπαϊκής δικτύωσης που προωθεί η Κοινότητα, η οποία αναδεικνύεται ευρέως από την αξιολόγηση προγραμμάτων όπως το ΣΩΚΡΑΤΗΣ και από τις προαναφερθείσες εκθέσεις.

Όσον αφορά τη διαχείριση του προγράμματος, η Επιτροπή θα λάβει υπόψη τις προηγούμενες εμπειρίες και τα σχόλια αξιολογήσεων και ελέγχων. Κατά την υλοποίηση του προγράμματος, η Επιτροπή θα επιδιώξει να διασφαλίσει ότι αυτό θα παραμείνει όσο το δυνατόν πιο απλό και φιλικό προς τον χρήστη, στοιχείο αποφασιστικό για την αποτελεσματική και ευρεία χρήση του σε όλη την Ευρώπη. Θα δοθεί η ευκαιρία να δοκιμαστούν πιο ευέλικτοι ή πιο απλοί τρόποι λειτουργίας. Όποτε είναι δυνατό και δικαιολογείται από την ανάλυση της σχέσης κόστους/ αποτελεσματικότητας, η διαχείριση του προγράμματος και άλλες εργασίες που συνδέονται με την εκτέλεση του προγράμματος, όπως, για παράδειγμα, η εποπτεία και η τεκμηρίωση αποτελεσμάτων σχεδίων, θα ανατίθενται σε έναν μελλοντικό εκτελεστικό οργανισμό, η σύσταση του οποίου μελετάται.

5.2. Προβλεπόμενες ενέργειες και ρυθμίσεις για τη δημοσιονομική παρέμβαση

Οι προβλεπόμενες ενέργειες είναι οι εξής:

1. Συντονισμένες ενέργειες για την καταπολέμηση του ψηφιακού χάσματος.

2. Ευρωπαϊκοί εικονικοί εκπαιδευτικοί χώροι.

3. Ευρωπαϊκή δράση αδελφοποίησης σχολείων μέσω του Διαδικτύου.

4. Εγκάρσια δράση που θα αξιοποιήσει την εποπτεία του σχεδίου δράσης για την ηλεκτρονική μάθηση. Επιπλέον, πρέπει να προβλεφθεί στήριξη για την αξιολόγηση σχεδίων και για τις υπηρεσίες πληροφόρησης και επικοινωνίας.

Η χρηματοδότηση θα χορηγηθεί κατόπιν διαγωνισμού προσφορών και διαγωνισμού προτάσεων.

Θα χρηματοδοτηθεί κατά 100 % η αγορά υπηρεσιών (όπως μελέτες, δημοσιεύσεις ή εμπειρογνώμονες) και πιθανώς η συνεισφορά σε μελλοντικό εκτελεστικό οργανισμό, η σύσταση του οποίου μελετάται.

Οι ενέργειες θα χρηματοδοτηθούν με τους εξής τρόπους:

- επιδοτήσεις που καλύπτουν έως 80 % των επιλέξιμων δαπανών με άλλες πηγές του δημόσιου ή/και του ιδιωτικού τομέα για σχέδια συνεργασίας, όπως, για παράδειγμα, καινοτόμα σχέδια διαρθρωτικής φύσης (γραμμή δράσης 2)·
- επιδοτήσεις που καλύπτουν έως 80 % των επιλέξιμων δαπανών για εταιρικές σχέσεις ηλεκτρονικής μάθησης των οποίων θα προΐστανται ιδρύματα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και οι οποίες αποβλέπουν στο να προσδώσουν «διάσταση ηλεκτρονικής μάθησης» στις υπάρχουσες συμφωνίες στο πλαίσιο της διαδικασίας της Μπολόνια και στα νέα εικονικά μοντέλα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (γραμμή δράσης 2)·
- 100 % χρηματοδότηση σε μία υποστηρικτική δομή για την αδελφοποίηση σχολείων· η δομή αυτή θα συμπεριλαμβάνει έναν κεντρικό ιστοχώρο, ένα ευρωπαϊκό δίκτυο παιδαγωγικής στήριξης σε **συνεργασία** με κράτη μέλη, ενέργειες προώθησης και διάδοσης καθώς και κάθε άλλη απαραίτητη δραστηριότητα στήριξης, όπως για παράδειγμα την επανεξέταση των υφιστάμενων προγραμμάτων αδελφοποίησης ή τη διαμόρφωση ενός ειδικού εργαλείου αναζήτησης εταίρων. Προβλέπονται επιδοτήσεις σε ποσοστό 50 % έως 80 % για τη στήριξη των ενεργειών προώθησης και διάδοσης (γραμμή δράσης 3)·
- επιδοτήσεις μεταξύ 50 και 80 % των εξόδων που συνδέονται με ενέργειες πληροφόρησης και επικοινωνίας, όπως συνέδρια, σεμινάρια, επισκέψεις, κοινές εκθέσεις, αξιολόγηση από ομοτίμους και άλλες παρόμοιες ενέργειες διάδοσης και ανταλλαγής γνώσεων (γραμμή δράσης 4).

5.3. Μέθοδοι εφαρμογής

Οι μηχανισμοί υλοποίησης που προβλέπονται στην πρόταση ανταποκρίνονται γενικά στη συνήθη κοινοτική προσέγγιση της επιδότησης και της συγχρηματοδότησης βάσει αναλυτικών αιτήσεων χρηματοδότησης. Επίσης, ορισμένα μέρη θα χρηματοδοτηθούν εξ ολοκλήρου από την Κοινότητα, όπως το δίκτυο υποστήριξης και ο κεντρικός ιστοχώρος της ενέργειας για την αδελφοποίηση σχολείων. Η χρηματοδότηση θα παρέχεται βάσει διαγωνισμού προτάσεων και διαγωνισμού προσφορών.

Τη διαχείριση του προγράμματος θα αναλάβει σε κεντρικό επίπεδο η Επιτροπή, με την πιθανή συνδρομή μελλοντικού εκτελεστικού οργανισμού, η σύσταση του οποίου μελετάται. Η πίστωση πρόκειται να καλύψει δαπάνες για μελέτες, συσκέψεις εμπειρογνομόνων, πληροφόρηση, συνέδρια και δημοσιεύσεις που συνδέονται άμεσα με τον στόχο του προγράμματος, καθώς και κάθε άλλη δαπάνη τεχνικής και διοικητικής συνδρομής στην οποία δεν περιλαμβάνονται καθήκοντα δημόσιων αρχών.

Ορισμένες συγχρηματοδοτούμενες ενέργειες (π.χ. δράση 3) είναι δυνατό να υλοποιηθούν με ειδικά δίκτυα (EUN, EUA) που διαθέτουν εκ των πραγμάτων μονοπώλιο. Το EUN είναι ένα δίκτυο υπουργείων παιδείας που περιλαμβάνει όλα τα κράτη μέλη και αρκετές υποψήφιες χώρες. Η EUA είναι η Ευρωπαϊκή Ένωση Πανεπιστημίων, η οποία περιλαμβάνει περισσότερα από 500 πανεπιστήμια.

6. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

6.1. Συνολικές δημοσιονομικές επιπτώσεις στο Μέρος Β - (για τη συνολική περίοδο προγραμματισμού)

6.1.1. Δημοσιονομική παρέμβαση

Πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων σε εκατομμύρια ευρώ (μέχρι τρίτου δεκαδικού)

Κατανομή	2004	2005	2006	2007	2008	Σύνολο
<i>Γραμμή δράσης 1: Καταπολέμηση του ψηφιακού χάσματος</i>						
1.1 Κατανόηση της ψηφιακής μόρφωσης: χρηματοδότηση στοχοθετημένων σεμιναρίων, εργαστηρίων	0,540	0,540	0,520			1,600
1.2 Ανταλλαγές ορθών πρακτικών	0,740	1,030	1,230			3,000
1.3 Ενέργειες μέσω ευρωπαϊκών δικτύων	1,140	1,500	1,860			4,500
<i>Γραμμή δράσης 2: Ευρωπαϊκοί εικονικοί εκπαιδευτικοί χώροι</i>						
2.1 Συμπλήρωση των εταιρικών σχέσεων της Μπολόνια	0,500	0,500	0,500			1,500
2.2 Χρηματοδότηση διακρατικών σχεδίων εικονικών εκπαιδευτικών χώρων	2,000	2,000	2,000			6,000
2.3 Χρηματοδότηση νέων εικονικών προτύπων για την ευρωπαϊκή τρίτοβάθμια εκπαίδευση	0,500	0,500	0,500			1,500

2.4 Χρηματοδότηση ενεργειών μέσω ευρωπαϊκών δικτύων	0,250	0,500	0,750			1,500
<i>Γραμμή δράσης 3 : Αδελφοποίηση ευρωπαϊκών σχολείων μέσω του Διαδικτύου</i>						
3.1 Ευρωπαϊκό δίκτυο υποστήριξης και εργαλεία αναζήτησης εταίρων	2,000	2,000	2,000			6,000
3.2 Πολύγλωσση πλατφόρμα Διαδικτύου και τεχνική υποστήριξη	0,450	0,500	0,550			1,500
3.3 Χρηματοδότηση ενεργειών προώθησης μέσω του δικτύου	0,200	0,250	0,300			0,750
<i>Γραμμή δράσης 4: Εγκάρσιες ενέργειες</i>						
4.1 Εποπτεία του σχεδίου δράσης για την ηλεκτρονική μάθηση: ομαδοποίηση σχεδίων, ιστοχώρος	0,650	0,550	0,550			1,750
4.2 Ενέργειες μέσω ευρωπαϊκών δικτύων	0,500	0,500	0,500			1,500
4.3 Χρηματοδότηση διεθνών σχεδίων	0,200	0,200	0,200			0,600
4.4 Αξιολόγηση του προγράμματος		0,100	0,200			0,300
ΣΥΝΟΛΟ	9,670	10,670	11,660			32,000

6.1.2 Τεχνική και διοικητική συνδρομή, δαπάνες υποστήριξης και δαπάνες τεχνολογίας πληροφοριών (πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων)

	2004	2005	2006	2007	2008	Σύνολο
α) Εκτελεστικός οργανισμός	0,300	0,300	0,300			0,900
β) Άλλη τεχνική και διοικητική συνδρομή (ιστοχώρος, εκδοτικές υπηρεσίες, αξιολόγηση σχεδίων, έλεγχοι)	0,150	0,150	0,150			0,450
Μερικό σύνολο 1	0,450	0,450	0,450			1,350
γ) Συσκέψεις εμπειρογνομόνων και συνέδρια	0,080	0,080	0,080			0,240
δ) Πληροφόρηση, δημοσιεύσεις, επικοινωνία, μελέτες	0,800	0,800	0,810			2,410
Μερικό σύνολο 2	0,880	0,880	0,890			2,650
ΣΥΝΟΛΟ	1,330	1,330	1,340			4,000

6.2. Υπολογισμός κόστους ανά προβλεπόμενο μέτρο στο Μέρος Β (για τη συνολική περίοδο προγραμματισμού)

Πιστώσεις αναλήψεων υποχρεώσεων σε εκατομμύρια ευρώ (μέχρι τρίτον δεκαδικού)

Κατανομή	Είδος αποτελεσμάτων (σχέδια, φάκελοι)	Αριθμός αποτελεσμάτων ανά έτος*	Μέσο μοναδιαίο κόστος**	Συνολικ ό κόστος (σύνολο για 3 έτη)
Γραμμή δράσης 1: Ηλεκτρονική μάθηση για την καταπολέμηση του ψηφιακού χάσματος	1.1 Κατανόηση της ψηφιακής μόρφωσης: ομάδα εμπειρογνομόνων υψηλού επιπέδου, χρηματοδότηση μελετών, στοχοθετημένων σεμιναρίων, εργαστηρίων, εκθέσεων	8	0,066	1,600
	1.2 Ανταλλαγή ορθών πρακτικών: -εκθέσεις, περιπτωσιολογικές μελέτες, έρευνα	8	0,125	3,000
	1.3 Ενέργειες μέσω ευρωπαϊκών δικτύων	3	0,500	4,500
	Σύνολο για τη γραμμή δράσης 1			9,100
Γραμμή δράσης 2: Ευρωπαϊκοί εικονικοί εκπαιδευτικοί χώροι	2.1 Στήριξη της διαδικασίας της Μπολόνια	4	0,125	1,500
	2.2 Διεθνικοί εικονικοί εκπαιδευτικοί χώροι	4	0,500	6,000
	2.3 Εικονικά πρότυπα για την ευρωπαϊκή τριτοβάθμια εκπαίδευση	2	0,250	1,500
	2.4 Ενέργειες μέσω ευρωπαϊκών δικτύων	2	0,250	1,500
	Σύνολο για τη γραμμή δράσης 2			10,500
Γραμμή δράσης 3: Αδελφοποίηση ευρωπαϊκών σχολείων μέσω του Διαδικτύου				
	3.1 Ευρωπαϊκό δίκτυο υποστήριξης και εργαλεία αναζήτησης εταίρων	Μόνιμη δραστηριότητα	15*0,133	6,000
	3.2 Πολύγλωσση πλατφόρμα στο Διαδίκτυο και τεχνική υποστήριξη	Μόνιμη δραστηριότητα	0,500	1,500
	3.3 Χρηματοδότηση ενεργειών προώθησης μέσω του δικτύου	1	0,250	0,750
	Σύνολο για τη γραμμή δράσης 3			8,250
Γραμμή δράσης 4: Εγκάρσιες ενέργειες	4.1 Εποπτεία του σχεδίου δράσης για την ηλεκτρονική μάθηση - ομαδοποίηση/αξιοποίηση σχεδίων, ιστοχώρος	Μόνιμη δραστηριότητα	0,100 αρχικό κόστος 0,550 λειτουργικές δαπάνες	1,750
	4.2 Ενέργειες μέσω ευρωπαϊκών δικτύων	2	0,250	1,500
	4.3 Χρηματοδότηση διεθνών σχεδίων	2	0,100	0,600
	4.4 Αξιολόγηση του προγράμματος	2	0,300 (συνολικό κόστος)	0,300
	Σύνολο για τη γραμμή δράσης 4			4,150
ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ				32,000

* Ετήσια επιδιωκόμενα αποτελέσματα

** Το μέσο μοναδιαίο κόστος υπολογίστηκε με βάση το κόστος παρόμοιων προηγούμενων δραστηριοτήτων

Ετήσια επιδιωκόμενα αποτελέσματα	2004	2005	2006	Σύνολο
Ενέργειες για την καταπολέμηση του ψηφιακού χάσματος	16	16	16	48
Εταιρικές σχέσεις ηλεκτρονικής μάθησης για την τριτοβάθμια εκπαίδευση	12	12	12	36
Αδελφοποίηση σχολείων: συμμετέχοντα σχολεία	5.000	15.000	30.000	50.000
Εγκάρσιες ενέργειες	6	6	6	18

Τα ετήσια επιδιωκόμενα αποτελέσματα υπολογίστηκαν με βάση την ακόλουθη γενική κατανομή του προϋπολογισμού του προγράμματος:

- Ενέργειες για την καταπολέμηση του ψηφιακού χάσματος: περίπου 25 % του συνόλου του προϋπολογισμού
- Εταιρικές σχέσεις ηλεκτρονικής μάθησης για την τριτοβάθμια εκπαίδευση: περίπου 30 % του συνόλου του προϋπολογισμού
- Αδελφοποίηση σχολείων μέσω του Διαδικτύου: περίπου 25 % του συνόλου του προϋπολογισμού
- Εγκάρσιες ενέργειες και εποπτεία του σχεδίου δράσης για την ηλεκτρονική μάθηση: περίπου 10 % του συνόλου του προϋπολογισμού
- Τεχνική και διοικητική συνδρομή: περίπου 10 % του συνόλου του προϋπολογισμού.

Το ποσοστό του προϋπολογισμού που διατίθεται για «υπηρεσίες τεχνικής υποστήριξης και πληροφόρησης» δεν είναι προκαθορισμένο, αλλά εξαρτάται από το είδος των ενεργειών που θα προσδιοριστούν, ιδίως δε εκείνων στις οποίες δόθηκε έμφαση κατά τις συζητήσεις με εταίρους με στόχο την παροχή ενός προγράμματος με κοινοτική προστιθέμενη αξία. Σύμφωνα με την εκ των προτέρων αξιολόγηση, προτεραιότητα είναι η αξιοποίηση του ήδη υπάρχοντος υλικού και η διάδοση πληροφοριών σχετικά με το έργο που πραγματοποιήθηκε κατά την προπαρασκευαστική φάση και από άλλα κοινοτικά προγράμματα ή ενέργειες κρατών μελών. Αυτό θα συμβάλει επίσης στην καλύτερη αξιοποίηση των αποτελεσμάτων των υφιστάμενων σχεδίων, τονίζοντας την ανάγκη αποφυγής επαναλήψεων και δημιουργίας συνέργειας. Όλες αυτές οι ενέργειες μπορούν να θεωρούνται ως εξαιρετικά αποτελεσματικές λαμβανομένου υπόψη του μικρού ποσού που διατίθεται για αυτές και του προσδοκώμενου πολλαπλασιαστικού αποτελέσματος σε κοινοτικό επίπεδο. Πρέπει να ληφθεί υπόψη το περιορισμένο ύψος των διαθέσιμων κονδυλίων στο σύνολο του προϋπολογισμού του προγράμματος καθώς και το γεγονός ότι τα ποσά που διατίθενται για τις ενέργειες αυτές είναι μικρά.

7. ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΚΑΙ ΤΙΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ

7.1. Επιπτώσεις στους ανθρώπινους πόρους

Κατηγορία θέσεων απασχόλησης		Προσωπικό στο οποίο θα ανατεθεί η διαχείριση της δράσης, με χρήση των υπαρχόντων ή/και πρόσθετων πόρων		Σύνολο	Περιγραφή των εργασιών που απορρέουν από τις ενέργειες
		Αριθμός μόνιμων θέσεων	Αριθμός έκτακτων θέσεων		
Μόνιμοι ή έκτακτοι υπάλληλοι	A	7	1	7	Χάραξη πολιτικής και διαχείριση του προγράμματος· οικονομική και διοικητική διαχείριση· γραμματειακή υποστήριξη. Αυτό σημαίνει 2 πρόσθετες θέσεις σε σχέση με τους προβλεπόμενους για το 2003 πόρους.
	B	3		3	
	C	3		4	
Άλλοι άνθρωποι πόροι					
Σύνολο		13	1	14	

7.2. Συνολικές οικονομικές επιπτώσεις στους ανθρώπινους πόρους

Είδος ανθρώπινων πόρων	Ποσό σε ευρώ	Μέθοδος υπολογισμού
Μόνιμοι υπάλληλοι	1 512 000	14x108 000
Έκτακτο προσωπικό		
Άλλοι άνθρωποι πόροι		
Σύνολο	1 512 000	

7.3. Άλλες διοικητικές δαπάνες που προκύπτουν από τη δράση

Γραμμή του προϋπολογισμού (αριθμός και τίτλος)	Ποσό σε ευρώ	Μέθοδος υπολογισμού
Συνολική χορήγηση (Τίτλος Α7)		
A0701 – Αποστολές	25 600	40 αποστολές x 640* εντός ΕΚ
A07040 – Συνέδρια	200 000	Κόστος ανάλογων μεγάλων συνεδρίων σε άλλες ΓΔ
A07031 – Υποχρεωτικές επιτροπές	19 200	2 ετήσιες συσκέψεις x 1 συμμετέχοντα x 15 κράτη μέλη x 640*
Συστήματα πληροφόρησης (Α-5001/Α-4300)		
Άλλες δαπάνες - Τμήμα Α (διευκρινίστε)		
Σύνολο	244 800	

* Μοναδιαίο κόστος

Τα ποσά αντιστοιχούν στις συνολικές δαπάνες της δράσης για δώδεκα μήνες. Τα ανωτέρω ποσά αφορούν το 2004. Το πρώτο έτος, οι δαπάνες προσωπικού και οι διοικητικές δαπάνες θα αυξηθούν συγκριτικά ταχύτερα από τον προϋπολογισμό του προγράμματος.

Τα ποσά αντιστοιχούν στις συνολικές δαπάνες της δράσης για δώδεκα μήνες.

I.	Ετήσιο σύνολο* (7.2 + 7.3)	€ 1756800
II.	Χρονική διάρκεια δράσης	3 έτη
III.	Συνολικό κόστος δράσης (λαμβάνοντας υπόψη την πρόοδο)	€ 5272500

Οι ανάγκες για ανθρώπινους και διοικητικούς πόρους θα καλυφθούν από την πίστωση που χορηγείται στη διαχειρίστρια ΓΔ στο πλαίσιο της ετήσιας διαδικασίας χορήγησης πιστώσεων.

8. ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

8.1. Ρυθμίσεις παρακολούθησης

Η υλοποίηση του προγράμματος, συμπεριλαμβανομένης της εποπτείας του, είναι δυνατό να ανατεθεί σε εκτελεστικό οργανισμό, ο οποίος πρέπει να λειτουργήσει από την έναρξη του προγράμματος. Οι δραστηριότητες εποπτείας αναμένεται να ξεκινήσουν περίπου δώδεκα

μήνες μετά την έναρξη του προγράμματος. Το μεσοδιάστημα θα χρησιμεύσει για την προετοιμασία εργαλείων για τη συλλογή και την επεξεργασία δεδομένων.

Η συνεχής εποπτεία των προγραμμάτων θα βασίζεται στις πληροφορίες που θα παρέχουν άμεσα οι ενδιαφερόμενοι, οι οποίοι θα υποβάλλουν ενδιάμεσες και τελικές εκθέσεις δραστηριότητας και οικονομικής διαχείρισης, συμπεριλαμβανομένων κριτηρίων επιδόσεων που θα οριστούν στη διαδικασία επιλογής.

Προκειμένου να διασφαλίζεται η ποιοτική εκτέλεση του προγράμματος, θα πραγματοποιούνται επισκέψεις στα σχέδια σε τακτικά χρονικά διαστήματα και θα ζητείται από τους συμμετέχοντες στο πρόγραμμα η γνώμη τους σχετικά με τις αναληφθείσες δραστηριότητες.

Όλα τα σχέδια και οι ενέργειες θα περιέχουν ενσωματωμένους μηχανισμούς αξιολόγησης ή θα προβλέπουν αξιολόγηση από εξωτερικούς εμπειρογνώμονες ή από εσωτερικές πηγές, και θα περιλαμβάνουν δείκτες επιδόσεων και κατευθυντήριες γραμμές για την εποπτεία.

Για τα εφ' άπαξ σχέδια, όπως σεμινάρια και συνέδρια, θα πραγματοποιείται επιτόπια παρακολούθηση. Εξωτερική διεξοδική αξιολόγηση θα πραγματοποιείται βάσει τυχαίων δειγμάτων ή/και βάσει παραγόντων κινδύνου.

8.2. Ρυθμίσεις και χρονοδιάγραμμα για την προγραμματισμένη αξιολόγηση

Κατά το δεύτερο έτος του προγράμματος θα πραγματοποιηθεί ενδιάμεση αξιολόγηση. Στο τέλος του προγράμματος θα πραγματοποιηθεί εκ των υστέρων αξιολόγηση σχετικά με τον αντίκτυπο της εκάστοτε ενέργειας.

Για τους σκοπούς της αξιολόγησης, προσδιορίζονται οι ακόλουθοι δείκτες:

Γενικοί στόχοι	Δείκτες
☐ Προώθηση της αποτελεσματικής ενσωμάτωσης των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας στα ευρωπαϊκά συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης, έτσι ώστε να διευκολύνεται και να ενθαρρύνεται η συνεργασία και η συνέργια μεταξύ των ενεργειών που αναλαμβάνονται από κοινοτικά προγράμματα και από κράτη μέλη.	- Ποσοτικά/ ποιοτικά δεδομένα για τις ενέργειες, εκθέσεις και άλλα αποτελέσματα των ενεργειών - Ποσοτικά/ ποιοτικά δεδομένα σχετικά με τις εντυπώσεις των συμμετεχόντων όσον αφορά τον αντίκτυπο του προγράμματος
Ειδικοί στόχοι	Δείκτες
☐ Διερεύνηση και προώθηση τρόπων και μέσων χρήσης της ηλεκτρονικής μάθησης για την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής, την προώθηση του διαπολιτισμικού διαλόγου και την πλήρη άσκηση των δικαιωμάτων του πολίτη στην κοινωνία της γνώσης	- Βελτίωση της αντίληψης και της κατανόησης των δυνατοτήτων της ηλεκτρονικής μάθησης από τους συμμετέχοντες στις ενέργειες - Συστάσεις για μελλοντική δράση

□ Προώθηση και ανάπτυξη της χρήσης της ηλεκτρονικής μάθησης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, ως καθοριστικού παράγοντα για την υλοποίηση της διά βίου μάθησης στην Ευρώπη	- Ενισχυμένη και διευρυμένη προσφορά ποιοτικών πόρων ηλεκτρονικής μάθησης από τους συμμετέχοντες στις ενέργειες του προγράμματος - Ποσοτικά δεδομένα σχετικά με την πρόσβαση στους νέους αυτούς πόρους - Εντυπώσεις των σημαντικών οργανώσεων και δικτύων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης όσον αφορά τον αντίκτυπο
□ Αξιοποίηση των δυνατοτήτων της ηλεκτρονικής μάθησης για την προώθηση της ευρωπαϊκής διάστασης στην εκπαίδευση	- Ποσοτικά δεδομένα σχετικά με τον αριθμό των συμμετεχόντων σχολείων και μαθητών - Ποσοτικά δεδομένα σχετικά με τις εντυπώσεις των συμμετεχόντων σχολείων όσον αφορά το αποτέλεσμα της συμμετοχής τους στο πρόγραμμα - Ποσοτικά δεδομένα σχετικά με την ενσωμάτωση της πρακτικής αυτής στην παιδαγωγική και στη σχολική οργάνωση
□ Επίτευξη καλύτερα διαρθρωμένης συνεργασίας στον τομέα της ηλεκτρονικής μάθησης μεταξύ των διαφόρων κοινοτικών προγραμμάτων και εργαλείων και των ενεργειών των κρατών μελών	- Δεδομένα σχετικά με την προστιθέμενη αξία ως συνέπεια της ομαδοποίησης ενεργειών - Αυξημένες ανταλλαγές μεταξύ κρατών μελών
□ Καθιέρωση μηχανισμών για να ενθαρρυνθεί η βελτίωση της ποιότητας προϊόντων και υπηρεσιών και για την αποτελεσματική διάδοση και την ανταλλαγή ορθών πρακτικών	- Βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων και των υπηρεσιών της ηλεκτρονικής μάθησης μέσω κριτηρίων διασφάλισης της ποιότητας
Επιχειρησιακοί στόχοι	Δείκτες
1. Καταπολέμηση του ψηφιακού χάσματος	
1.1 Κατανόηση της ψηφιακής μόρφωσης. ▪ Δημιουργία δικτύου εμπειρογνομόνων υψηλού επιπέδου. ▪ Εργαστήρια, σεμινάρια, στοχοθετημένες εκθέσεις, μελέτες.	- Ύπαρξη αυτής της ομάδας εμπειρογνομόνων υψηλού επιπέδου - Ποσοτικά/ ποιοτικά δεδομένα σχετικά με τον αριθμό των ενεργειών και των συμμετεχόντων
1.2. Προσδιορισμός και διάδοση ορθών πρακτικών στη χρήση της ηλεκτρονικής μάθησης για την καταπολέμηση του ψηφιακού χάσματος, ειδικότερα ▪ για εκείνους που δεν έχουν πρόσβαση σε πόρους ΤΠΕ ▪ για χρήστες με κοινωνικά ή πολιτισμικά προβλήματα ▪ για ανταπόκριση στα προσωπικά στυλ μάθησης ▪ για χρήστες με ειδικές ανάγκες και αναπηρίες	- Ποσοτικά/ ποιοτικά δεδομένα σχετικά με τις προσδιορισθείσες πρακτικές, τις ενέργειες διάδοσης και σχετικά με τον αριθμό των προσώπων που συμμετείχαν σε αυτές - Ποιοτικά δεδομένα σχετικά με τις εντυπώσεις όσον αφορά την προστιθέμενη αξία των επιλεγθέντων σχεδίων της κοινοτικής αυτής δράσης

1.3. Ενέργειες ευαισθητοποίησης μέσω της δικτύωσης πρωτοβουλιών για την καταπολέμηση του ψηφιακού χάσματος	- Ποσοτικά/ ποιοτικά δεδομένα σχετικά με τα συμμετέχοντα δίκτυα και τις δραστηριότητές τους
2. Ευρωπαϊκοί εικονικοί εκπαιδευτικοί χώροι	
2.1. Ανάπτυξη των πτυχής της ηλεκτρονικής μάθησης της διαδικασίας της Μπολόνια	- Ποσοτικά/ ποιοτικά δεδομένα σχετικά με τις επιλεγθείσες προτάσεις
2.2 Χρηματοδότηση δοκιμαστικών σχεδίων διακρατικών εκπαιδευτικών χώρων	- Ποσοτικά/ ποιοτικά δεδομένα σχετικά με τα επιλεγθέντα σχέδια
2.3 Ανάπτυξη των νέων ρόλων των πανεπιστημίων στη διά βίου μάθηση	- Ποσοτικά/ ποιοτικά δεδομένα σχετικά με τις επιλεγθείσες προτάσεις και τα αποτελέσματά τους
2.4 Δικτύωση πρωτοβουλιών εικονικών εκπαιδευτικών χώρων	- Ποσοτικά/ ποιοτικά δεδομένα σχετικά με τα συμμετέχοντα δίκτυα και τις δραστηριότητές τους
3. Αδελφοποίηση σχολείων μέσω του Διαδικτύου	
3.1 Εντοπισμός και ανάλυση των υπαρχουσών πρωτοβουλιών	- Ποσοτικά/ ποιοτικά δεδομένα σχετικά με τα πορίσματα
3.2 Δημιουργία δικτύου υποστήριξης στα κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένων παιδαγωγικού υλικού και καθοδήγησης, και υπηρεσίας αναζήτησης εταίρων	- Ύπαρξη του δικτύου υποστήριξης - Ποσοτικά/ ποιοτικά δεδομένα σχετικά με τις δραστηριότητές του
3.3 Παροχή πολύγλωσσης πλατφόρμας στο Διαδίκτυο για συνεργασία και διάδοση αποτελεσμάτων	- Ύπαρξη της πλατφόρμας - Ποσοτικά/ ποιοτικά δεδομένα σχετικά με τη χρήση της
3.4 Ενέργειες προώθησης και επικοινωνίας για την έναρξη και την προβολή της δράσης, με μέτρα όπως διαγωνισμοί, βραβεία	- Ποσοτικά δεδομένα σχετικά με τις ενέργειες προώθησης και επικοινωνίας
4 Εγκάρσιες ενέργειες	
4.1 Εποπτεία του σχεδίου δράσης για την ηλεκτρονική μάθηση ▪ Καθορισμός κοινών δραστηριοτήτων και προτεραιοτήτων, συντονισμός κοινοτικών δραστηριοτήτων, όπως προσκλήσεις υποβολής προτάσεων, μελέτες, εκθέσεις ▪ Ομαδοποίηση συναφών σχεδίων - ιστοχώρος	- Ποσοτικά/ ποιοτικά δεδομένα σχετικά με τις συντονισμένες ενέργειες - Ποσοτικά/ ποιοτικά δεδομένα σχετικά με σχέδια και δραστηριότητες ομαδοποίησης
4.2 Διατήρηση δικτυακής πύλης για την ηλεκτρονική μάθηση	- Ποσοτικά/ ποιοτικά δεδομένα σχετικά με περιεχόμενα, υπηρεσίες και χρήστες
4.3 Ετήσιο συνέδριο για την ηλεκτρονική μάθηση, που θα αναδεικνύει τα επιτυχημένα σχέδια και τις	- Ποσοτικά/ ποιοτικά δεδομένα σχετικά με το συνέδριο και τους συμμετέχοντες σε αυτό

προτεραιότητες στον τομέα της ηλεκτρονικής μάθησης, όπως η ψηφιακή μόρφωση ή οι εταιρικές σχέσεις δημόσιου-ιδιωτικού τομέα	
4.4 Ενέργειες ευαισθητοποίησης μέσω ευρωπαϊκών δικτύων	- Ποσοτικά/ ποιοτικά δεδομένα σχετικά με τα επιλεχθέντα δίκτυα και τις δραστηριότητές τους
4.5 Συμμετοχή σε διεθνή σχέδια που αφορούν την ηλεκτρονική μάθηση, π.χ. με τον ΟΟΣΑ, την ΙΕΑ, την UNESCO	- Αριθμός και ποιότητα των σχεδίων, συνάφεια των αποτελεσμάτων

9. ΜΕΤΡΑ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΠΑΤΗΣ

Οι αποφάσεις χρηματοδότησης και οι συμβάσεις μεταξύ της Επιτροπής και των δικαιούχων προβλέπουν επιτόπιους ελέγχους στις εγκαταστάσεις των δικαιούχων κοινοτικής επιδότησης από την Επιτροπή και το Ελεγκτικό Συνέδριο και εκχωρούν το δικαίωμα απαίτησης αποδείξεων για κάθε δαπάνη που πραγματοποιείται στο πλαίσιο αυτών των συμβάσεων, συμφωνιών και νομικών δεσμεύσεων για διάστημα πέντε ετών από τη λήξη της συμβατικής περιόδου. Όποτε κρίνεται αναγκαίο θα διενεργούνται ειδικοί έλεγχοι.

Οι δικαιούχοι υποχρεούνται να υποβάλλουν εκθέσεις και οικονομικές καταστάσεις, οι οποίες αναλύονται ως προς το περιεχόμενό τους και την επιλεξιμότητα της δαπάνης, με γνώμονα τον σκοπό της κοινοτικής χρηματοδότησης, λαμβάνοντας υπόψη τις συμβατικές υποχρεώσεις και τις αρχές της οικονομίας και της υγιούς χρηματοοικονομικής διαχείρισης.

Στις χρηματοδοτικές συμβάσεις επισυνάπτονται πληροφορίες διοικητικής και οικονομικής φύσης, οι οποίες προσδιορίζουν το είδος των δαπανών που είναι επιλέξιμες βάσει των εν λόγω συμβάσεων. Ανάλογα με την περίπτωση, η κοινοτική παρέμβαση είναι δυνατό να περιορίζεται σε ορισμένες κατηγορίες δαπανών, πραγματικών, προσδιορίσιμων και επαληθεύσιμων στα λογιστικά βιβλία του δικαιούχου, ώστε να διευκολύνεται η επαλήθευση και ο έλεγχος (καθώς και η αξιολόγηση της επιλογής) των επιχορηγούμενων σχεδίων.

Όσον αφορά την ανάθεση των συμβάσεων, και όπως προβλέπεται στους νέους δημοσιονομικούς κανονισμούς (άρθρα 93-96), η Επιτροπή δύναται να επιβάλλει διοικητικές ή οικονομικές κυρώσεις σε υποψηφίους ή συμμετέχοντες στον διαγωνισμό, οι οποίοι εμπίπτουν σε κάποια από τις προβλεπόμενες περιπτώσεις αποκλεισμού.